

**HAFUURA WAAQAYYOO,
HUMNA KEENYA
KUTAA 2
BARREESSAN JACKIE OESCH**

SEENAWWAN MACCAAFA HOJII ERGAMOOTAA KEESSAA

BARUMSA 1: CALISA SODAACHISAA-GARAA GURUMMAA HINQABU

BARUMSA 2: HAFUURA QULQULLUUDAAN ERGAMU- IMALA

MISII'YONUMMAA ISA JALQABAA

BARUMSA 3: FAYYUUF MAAL GOCHUUTU NAAF TA'A? _____

IMALA MISII Y'ONUMMAA LAMMAFFAA

BARUMSA 4: GARA WARRA ORMAA DHAQAA- HARYTAMAAN

BARUMSA 5: ISIN DHAGAHU-ROOMAA

“ .... Dubbiikee garaa koo keessan kaawadhe...”

Faarsaa 119:11

Kan 'oomishame TENTHPOWER PUBLISHING dhaan.

www. Tenth power publishing. Com

mirgiabbummaa kan © 2015 Tajaajiilawwan Hidhata Qaxamura.

(cross connect ministies) dha.

www. Crosscm.org

Mirgi martinu 'eegama dha. Barreessaa biraa hayyama barreeffammaa odoo hinargatin kutaa kitaaba kanaa kam iyyuu 'eera ibsa xiinxalaa dubbisa sakata'aatiin yoo ta'e malee, hayyama barreessaatiin ala tti irra deebi'ani 'oomishuun, yookiin kutaa kitaaba kanaa kam illee irra deebi'ani dambii fooyyeessutiin kuusuun, ykn. haala hojii suraa-waraabuuttin garagalchuun, ykn. Karaa garbiroo kam illee irra deebi'ani 'oomishuun dhorkamaa dha

Yoo haala addaatiin ibsame malee, 'errawwan kitaaboota qula'aa martinu, macaafa qulqulluu isa, Hiikaa Waalta'aa Afaan Ingilizii (HWAI) (R) (ESV (R)) jedhamu irraa ti, mirgi abbummaa © 2001 karaa qaxamura (Cross way), isa tajaajila maxxansaa Oduu Gaarii maxxansu dha.

Itti fayyadama hayyamaatiin mirgi martinu 'eegamaa dha.

“HWAI” fi “Hiikaa Waalta'aa Afaan Ingilizii” kan jedhaman hayyama daldalaa karaa fannoo (crossway) jalatti kan galmeeffamani dha.

Kan boce Inkwell creative dha

JALQABA

Jabduu jireenya kee isa hafe qaru (tolchu) itti fufaa jirta. Imalli kee adda kan ta'e fi, akkasumas hanga tokko kan inni murteeffamu ammoo hawwa fi gumjaa ati kitaaba isa Macaafa Qulqulluu jedhamu hubatee isaan guddachuuf barbaadu irrattii dha. Qophaa'insa waadaalee isa Waaqayyo karaa sagalee Isaa tiin si'it dubbate qu'atte isaan lubbuu kee gabbifachuuf qabduu ti.

Yemmuu qu'aattu dhiyeeffama fudhatama qabanu tokko tokko of harkaa akka qabaatu ni jajjabeefamta:

1. Kutaa qu'aannaa Macaafa Qulqulluu kana: Hafuura Waaqayyoo, Humna keenya-Kutaa 2
2. Macaafa Qulqulluu isa Hiikaa Walta'aa Afaan Ingilizii (HWAI). Hubachiisa: Kitaaba haaraa ni bitta yoo ta'e, yoo siif danda'ame, Macaafa Qulqulluu, isa waan armaan gadiitti tuqaman of keessaa qabu ilaali:
  - a. Fuula tokkoon tokkoon irra tti toora irraan gadee gad-bu'a gidu gala tti tartiiba 'eera-qaxamura yoo qabaate filatama dha.
  - b. Dugda booda Macaafa Qulqullichaa keessa tti tarreeffama jechootaa (tarjecha) kan beekamo ta'ani kan of keessaa qabu, fi
  - c. Akkasumas kaartawwan bu'uraa muraasa dugda boodaan kan of keessaa qabu dha.
3. Iskriibto fi irsaasii
4. Kaardiwwan tarreeffama jechoota tiif itti fayyaadama isaanii kan 3 X 5 ykn. 4 X 6 ta'e qabu dha.

Addaan baasaa sadan #2 keessa tti tarreeffamaniin barnootawwan kana keessa tti karaa milkaa'ina dura bu'umsa tiin akka qophooftuuf jecha dhiyeeffamni gahaan qua'nnaa keetiif dhiyaateera. Yaa ta'u malee ,tarii, kun siif Maccafa Qulqulluu waliin walbaruuf jalqaba keeti yoo ta'e, qua'nnaa isa Dura bu'iinsa Macaafa Qulqulluu jedhamee moggaaffame ilaaluun si barbaachisa ta'a. Qua'nnaan kun caalaa tti barata Macaafa Qulqulluu ofitti amanatu akka taatu fi muuxxannowwan kee akka balifatu si gargaaruuf jecha meeshaalee dura bu'iinsaa saxaxaman siif dhiyeessa. Tarii Dura bu'iinsa Macaafa Qulqulluu gatii malee ykn. Dirqama marsariitii cross connect Ministries ([www. Crosscm.org](http://www.Crosscm.org)) irraa gad buufachuun (fe'achuun) ni dandama. Yoo dhuma waayee qua'nnaa kanaa yaadi gariin kenname'yyuu, Hafuura Waaqayyo, Humna Keenya-kutaa 2 isa jedhu qu'aachu keessa tti milkaa'uuf barbaachisa miti.

Macaafa Qulqulluu ke'rra tti mallatto gochu dhaaf hinmamin. Yaadannowwan fudhachuu jalamurruu, ifaa gochuu, itti geengeessu fi xiyyawwan itti gochuu dhaan kan ofii keetii godhadhu! Yaadawwan waraabbachuu, gaaffiilee, fi qu'annaa kee keessa tti imala kee wixinachuuf jecha yaadannoo ykn. gabatee yaadannoo filachu ni dandeesa.

Maateerriyaall in qu'anna kun kan inni barreeffame akka ati ofii keetiin of dandeesse baratuuf jechadha. Sadarkaa of-naamusseessuutiin maateerriyaala kana rakkoo xiqqo ykn-rakko-malleessumaa malee keessa baata. Haaluma walfakkaatun, odeeffanno haaraa argata, yaadawwan haaraa hirmaalaa, akkasumas gaaffilee mugguteesa (cicimaa) ta'anii, deebiwwan barbaadanu tokko tokko ni gaafata. Deebii kana dursitee karooroorfachuu dhaan garaa

dhugaatiin hiryoota muraasa si waliin akka qu'atanu affeeruuf akka ilaalatu si jajjabeesina.

Qu'anna kee keessa tti kan gammachuu argatu ta'i. Yemmuu Waaqayyo karaa sagalee (dubbii) Isaatiin siitti dubbatu garaan kee simachuuf haa qophaa'uu. Seenawwan Macaafa Qulqulluu kun jaalala Isaa isa guddaa Ixema'saa Yesuus kiristoosiin, Gooftaa fi fayyisa keenya siif kennuu'saatiin irra deebi'e siif dhugoomsu haa ta'u.

Hubachiisa gulaalaa: Iftoominaaf, 'eerri bamaqaa (maqadhaalaa) guddaa Waaqayyo dha, kana jechuun, "... wanta Inni jedhe ..." jechuudha.

BARUMSA TOKKO
SODAA KEESSA LIXAN
HOJII ERGAMOOTAA 10-12- ADDA ADDUMAAN
HINJIRU

IBSA GABAABAA WAAYEE BARUMSA 1

Ibsa gabaabaa	5
Seensa	6
Barumsa 1: Hojii Ergamootaa 10-12	
• Mul’ata Qorneelewos	7
• Mul’ata Pheexros	8
• Loogiin Hinjiru	9
• Mormii Waldaa kiristiiyaanaa Yerusaalem	10
• Haryatama (Gidiraa)	12
• Hidhamu fi Miliquu Pheexros	13

SODAA KEESSA LIXAN

SENSA

Bulchooni Isra'eel qabachiisa jireenya haaraa Yesuus 'uumaticha barsiise irraa kan ka'e yaaddoon itti galeera. Jarri amma murtoo waldaa kiri'stiiyaana haaraa dhaan jeeqamaniiru. Kaka'insa hojii Hafuura Qulqulluutiin, akkasumas karaa jireenya Pheexros, isa Waaqayyo hinloogu jedhee labsii dabarse sanaatiin, waldaan kiristiiyaanas akkasuma akka Waaqayyo qalbii jijjiranna isa gara jireenyaa tti nama geessu akka kennu beekamtii laateef (Hojii Ergamoota 11:18).

Barumsa kana keessatti labsii (ibsa) damee baase akkasi ni argitu. Yemmuu kana qu'atanu seenaa Yihudootaa sammuu keessa tti qabadha. Yeroo lafa onaa sana keessa turan sana mara maal akka isaan baracha turan? Kakuun (Waadaan) Waaqayyo jara waliin godhe maal ture? Seerich maal muli'sa ture? Iddoon ka'umsaa Pheexros fi Qorneelewos Gooftaa biraa mul'ata itti fudhadan isa kana dha.

Jireenya kee keessa tti quunamtiin fi haalli tasaa maal akka ta'u xiinxali, inni deebi'amee gamaaggamu fi sakata'amu kan qabu, dudhaa fi kaayyoo isaanii akka murteessu tti ifa jechoolii Yesuus "Gara biyya lafaa mara (hundumaa) dhaqaa ..." jedhe keessa tti dha.

Sodaa keessa lixanii Waaqayyoon ulfeessan!

SODAA KEESA LIXAN

BARUMSA 1

Kutaa 1

BARSIIISA: Hojii Ergamootaa (HOE) 9:31 keessa tti waldaan kiristiiyaana Yihudaa ishee gara kibbaa ti hanga ishee Galiilaa gara kaabaa tti kan argamtu maraaf yeroo nagaa mi'effachutu ta'eef. Yeroo nagaa kana keessa waldaan kiristiiyaana _____
_____. Akka nutti himamee jirutti waldaan kabaja sodaa Gooftaa guddadhaan akka adeemaa turte fi akkasumas argamu, fi jajjabeessu Hafuura Qulqulluu isa inni _____
_____ .

Boqonnich kan inni golobamu waay'ee seennawwan Pheexros laman dha. Inni jalqabaa (lakk. 32-35) keesse jiru waayee Eneyaas, nama naafa ture fi fayyifamee yemmuu ta'u, inni lammafaan ammoo waayee Dorkaas (Yaabiitaa) ishee baratu (duuka buutu) taatee fi, ishe yeroo mara waan gaarii hojjetu fi, warra hiyyeessa gargaartu ti (lakk. 36-42). Isheen ni duute. Amantoon ni garbiroon du'u'shee yeroo dhagahan, gara Pheexros tti ergan. Pheexros gara Gooftaa Isa wayita (al) tokko lubbuu ishee gara jireenya tti deebise sana tti kadhata dhiyyeesse.

Pheexros Yesuus waliin haalawwan kana fakkaatanu shaakaleera. Luqaas 8:51-56 keessa tti Yesuus yeroo intala yaa'irosiin du'aa kaasee, Pheexros, Yaaqoob, fi Yohannis Isaa wajjin turan. Maarqos waayee seena Yesuus isa Inni nama naafa hiryoonna isaa gara Isaatti fidani fayyise sanaa (Maarqos 2:1-12) Yemmuu nutti himu, duuka buutonni Isaa, Isa waliin akka jiranu yaada tti qabate ti. Walfakkaachuu karaa Yesuus nama naafa sana itti abboome (lak. 11), fi karaa PheexrosEniyaasiin itti abboome hubadhu. Pheexros waan odoo Yesuus hojjetu arge sana, innis amma akkuma Yesuus godhe sana godhe, akkuma Inni dhugaa bahee jechuudha.

SEENSA: HOE 10 ammoo waayee Pheexros seenaa gamachiisaa garbiroo gabaasa. Seenaan kun kan inni raawwate mandara Qiisaariyaa bakka Qorneelewos jiraatu fi Yophee ishee bakka Pheexros itti argamu tti akka maayila 30 gara kibbaa irratti argamtu irratti dha. Qiisaariyaan kan isheen moggaafamte ulfina Qeesaar Awugusxoos fi

akkasumas buufata humnoota Roomaa tiif dha. Qorneelewos nama hin ama'nne (orma) ture dha.

DALAGA KENNAME: HOE 10:1-7 tti dibbifadhu.

SHAAKALA: Mul'ata #1

1. Lakkobsawwan 1-2 keessa tti waayee Qorneelewos maal baranna? _____
2. Guyyaa tokko maaltu isa'rratti ta'e (lak. 3)? _____
3. Ergamtich isa waame. Wantooliin ergamtich isaan jedhe lamman maal fa'i (lakk. 4b-5)?
_____
a. _____
b. _____
4. Qorneelewos maal akka godhetu nutti himame (lakk.7-8)? _____
_____
_____

DALAGA KENNAME: HOE 10:9-23 tti dubbifadhu.

SHAAKALA: Mul'ata #2

1. Guyyaa isa itti 'aanu, yeroo namoonni Qorneelewos isaan erge magaalicha tti dhiyaatan maaltu ta'e (lakk.9b-10)? _____
_____
2. Mul'ata Pheexros (arge) ibsi (lakk. 11-15): _____
_____
3. Mul'aticha keessatti Pheexros beeladdawwan qalee nyaachuun isaaf malee arge. Serri(heerri) Lewoota nyaanni tokko tokko nyaachuuf jibbaama fi xura'aa akka ta'e barreeffamaan ka'aa. Lewoota 11 ilaali. Abboomiin inni akka qalee nyaatuuf abbomame kun faallaa waan Pheexros barsiifame fi shaakalaa ture ti.

Yaa ta'u malee, lakkoobsa 15 keessa tti sagalich maal itti hime? _____

_____

'Eerrawwan armaan gadii waayee lakkoobsa 15 ilaalcha maal fakkaatu laatu?

a. Maatewos 15:11,18-20 _____

b. Yohannis 15:3 _____

c. Roomaa 14:17 _____

4. Yemmuu namni tokko gara karraa tti dhiyaate, Pheexros amma illee hiikaan mul'atichaa maal jechuu akka ta'e gargar baafachuuf yaalaa ture (lak. 17): _____

_____

5. 'Eenyuun 'eegaa jiru (lak. 18)? _____

6. Sagaleen mul'aticha mul'ifameera. Inni _____
dha (lak. 19). Hafuurich Pheexros tti maal hime (lakk.19-20)?

a. _____

b. _____

c. _____ anatu isaan
erge waan ta'eef.

7. Pheexros gamoo irraa gad bu'ee, namoota sana erga dubbisee booda maaliif akka dhufan isaan gaafate. Jarri Pheexrostti maal himan (lak. 22)?

a. Isaan 'eenyuun bakka bu'u? _____

b. Isaan attami tti isa ibsan? _____

c. Isaan maaliif ergamani? _____

8. Deebiin Pheexros maal ture (lak.23a)? _____

_____

.

YAADA CALAQISA DHUUNFAA: Hanga qabxii kana tti calaqisa seenaa kanaa yemmuu kennitu, yaadni ati qabdu tokko tokko maal fa'i? _____

_____

_____

_____

Kutaa 2

DALAGA KENNAME: HOE 10:23b-48 tti dubbis.

SHAAKALA:

1. Qorneelewos 'eenyu fa'i wajjin mana isaatti Pheexrosiin 'eegacha turan (lak. 24)?
_____
2. Walga'ii isaanii ibsi. _____
3. Pheexros yemmuu mana seene, kan inni arge Qorneelewos qofa odoo hinta'in garu namoota walittiqabamani dha (lak. 27). Seerri yihudoota kan inni dhorku maal dha (lak. 28a)? _____
4. Akka Pheexros tti, seera shaaruu kan itti ta'u maal dha (lak. 28)? _____
5. Barumsi inni Waaqayyo biraa argate maal dha? _____
6. Pheexros Qorneelewosiin maal gaafata (lak. 29)? _____
7. Qorneelewos isa barbaacha maaliif akka erge Pheexros tti hime. Jalqaba, seenaa mul'atichaa itti hime. Itti 'aanse akkas jedhe (lak. 33b) "... Nuyi hundumti keenya as jirra _____"
8. Dubbachu yemmuu jalqabe, want Pheexros jalqaba jedhe maal dha (lakk. 34-35)?
_____
9. Pheexros jechoolii" ni beektu" jedhuun jalqabe. Jarri maal beeku (lak.36)? _____
_____
10. Kana malees jarri maal beeku (lakk.37-38)? _____
11. Waan Pheexros fi warri isa waliin jiranu beekanu maal dubbate (jedhe) (lakk. 39-41)? _____
_____
12. Warri dhugabaatii qaroo (ijaan argan) maal akka godhanu abboomaman (lak. 42)?
_____
a. _____
b. _____

13. Ergaan isaanii maal ta’u qaba (lak.43)? _____

14. Odoo Pheexros dubbacha jiruu maaltu ta’e?

a. Lakkoobsa 44: _____

b. Lakkoobsa 45: _____

c. Lakkoobsa 46: _____

15. Lakkoobsawwan 47-48 keessa tti Pheexros maal ajaje? _____

BARUMSA: mul’atni fi daawwannaan Pheexros gochawwan hiika qabanu dha, akkuma Pheexros lakkoobsawwan 34 fi 35 keessatti jedhe: “Waaqayyo _____ wal hin caal chifne _____

_____ fudhatamaa

dha.” Namoonni jechoolii kana dubbisanu tokko tokko akkas jedhu, “Eyyeen, dhuguma, Waaqayyo nama hunduma ni fudhata (ni simata),” garuu Yihudii amantii’saa cimsu, kan akka Pheexrosiif, waayeen kun akkas miti. Kun faallaa seeraa ta’uu dha. Want ta’e martinu faallaa seeraa ti. Pheexros warra ormaa (warra hinamanne) waliin walitti dabalame. Warra daawwatoota mana isaa keessa tti simatee affeere, akkasumas ammoo mana warra ormaa (gentile) keessa tti keessumummaa simatame. Want kun martinu seera Yihudoota kan diiganu dha.

Pheexros, akkuma Yihudoota warra garbiroo, warra Ormaa akka xuraa tti lakka’aa (fudhata). Amma hiikaan mul’aticha ifaa ta’eef Waaqayyo qomoo biraatiin xura’adha hin jedhu. Inni isaan simata. Akkuma kana tti Pheexros fi waldaan kiristiiyaana warra yihudoota hinta’in, warra Qomoo biraa, akka xuraa’ota tti lakka’uu dhaabuu qabu. Jarris, (akkasuma) Moottummaa Waaqayyoo tiif ergama Isaa keessa tti affeeramani jiru. Waaqayyo gara Pheexros dhage, Pheexros ammoo gara mana Qorneeiewos tti Hafuura Qulqulluu Waaqayyootiin akka ergame amane. Abboomiin Waaqayyo akka inni lallabu fi dhugaabahu ture, akkas jedhe “...namni isatti amanu martinu maqaa isaatiin dhiifama cubbuu akka argatu ... (lakkoobsa 43.)” isaaniiif dhugaa ba’aniiru jedhe. Kana booda Waaqayyo

hojiidhaan mul'ate. Kennaan Hafuura Qulqulluu warra ergicha dhagahan mara irratti akka dhufe nutti himame. Kennaan Hafuura Qulqulluu warra Qomoo biraa irratti dhangala'uu isaatiin warri Pheexros waliin deeman ni dinqisiifatan. Pheexros maqaa Yesuus kiristoosiin akka isaan hincuu phamne kan dhorku sababa omaa'yyuu hinarganne.

DALAGA KENNAME: HOE 11:1-18 tti dubbisi. Haatau malee, jijjiramn sababa mormii ti.

SHAAKALA:

1. Lakkoobsa 1 keessatti want nu barr'anu inni jalqabaa maal dha? Yihudaa mara keessa oduu attamitu (maalitu) tamsa'e? _____
_____
2. Egaan gara Yerusaleem tti yeroo debi'e Pheexros irratti maaltu ta'e (lak. 2)? _____
_____
3. Amantoota warra dhagna qabatan mara maaltu isaan 'aarse (lak. 3)? _____
_____
4. Lakkobsawwan 4-17 jiranu golobaa. Pheexros maal isaanitti hime? _____
_____
5. Amma warri waan Pheexros hire dhaga'an (lak. 18) mormiin isaanii maal ture? Yeroo wanneen kana fakkaatanu

Jarri ni kufan _____ . Jarri Waaqayyoon _____ ,
akkas jechuudhaan," Akkasumas warra _____ Waaqayyo kenna _____
isa gara _____ geessu.

Kutaa 3

YAADA CALAQISAA: Odoo Pheexros affeerri Qorneelewos fudhatee gara mana isaa hindhufne ta'ee bu'aan waan kana maal ta'uu akka danda'u xiinxali: _____
_____
_____

HOJJIN MUL'ISU:

1. Amanannaan ykn. Shaakalli gatiin guddaan kennamuuf inni ani diduu qabuu tokko tokko maal dha? _____
_____.
2. Dhiifamni nama yesuusitti amane maraf dha. Jireenya koo keessa tti namoonni dhuunfaa ani dhiifama gochuufi dide jiruu laata? _____
_____.
3. Dhiifamni soda xaragee baasa. Dhiifamni Waaqayyo biraa ta'e gara Isaa tti na dhiheessa. Anaaf Isa waliin hariiro walitti dhiyaachuu anaaf fida. Akkuma Waaqayyo anaaf dhiise, anis warra kaaniif yoon dhiise maaltu ta's? _____
_____.
Akkas jenne kadhanna, "yakka (irra dadarbaa) keenya nuuf dhiis, akkuma nuti warra nu yakkanuuf dhiifnu."
4. Dhiifa gochuun warra ati dhiifama gooteef waliin hagam hariiroo keessan haaromse walitti isin dhiyeessa? _____
_____.

YAADAAN QABACHU: Seenaa Pheexros fi Qorneelewos keessa cuuphaa dhaan nuti martinu qajjeellummaa (tollummaa) Yesuus ufachu keenyaa fi tokko ta'u keenya yaadachiifffiff amnee'ra. 'Eenyullee sababii kamiin iyyuu maatii Waaqayyoo ta'uu keessaa hinhiratu. Kun Galaatiyaa 3:26-28 keessa tti iftoominan ka'ameet jira. Kun dubbifama baayyee gaarii garbiroo isa nuti martinu kiristoos Yesuus Gooftaa keenya keessa tti tokko ta'u keenya yaadachu keessa tti nu'eegu dha. Lakkoobsawwan kana kaardii tarjecheeta tiif hiikaa isaanii irratti barreeffadhu ti yaadaan qabachuuf irratti

hojjedhu. Sababii Yesuus irraa kan ka'e ati saba Waaqayyoo maraan tokko ta'uu kee yeroo carraa argameen yaadachiifamtu damaqinaan ilaali.

“ _____ hin jiru _____ yookin _____
garbiroo, homtinu illee _____ yookiin _____,
hinjiru _____ fi _____ isin martinu _____ keessa tti _____
_____.”

KADANNA: O!Waaqayyo koo, ani yeroo baayyee sababa malleessummaan ana dhuunfatee murtoowwan koo yeroo inni anaaf raawwatu argeen jira. Ani yeroo baayyee warra kaan irra fooya'aa akkan ta'e tti of fudhachu kootiif qalbii jijjirachuun qaba. Warra kaan jaalachuuf waagalee mataa kootii murteeffadheen ture. Itti siqu (hiiquu) tti manna'a faradudhaan filadhe. Ati kan ana abboomte Oduu Gaarii (misiraachoo) kee fayyina warra kaan waliin akkan hirmaadhu fi dhuga baatuu kee akkan ta'u ture. Garaa koo (lophée koo) anaaf qulqulleessi, akkasumas gamachuu fayyisuu keetii na keessa tti haaressi. Jireenya Jaalala guddaa ati sanyii namaa maraaf qabdu isa dhugoomsuun sanaan warra kaan (alagaa) of tti haammachu na dandeesisi. Ayyana kee isa anaaf bayyacha adeemu fi yeroo dha gara yeroo tti siin itti ana butuu (hiiqsu) itti fufee jiruuf sin galateefadha _____
_____
_____.

Kutaa 4

BARUMSA: Haryatamni inni waldaa kirisiti yaana ishee duraa keessa ture namoota (uumata) gara kaabaa tti, bakkawwan akka fiinqee, Qoophros, fi Anxookiya tti tamsaase. Baayyeen isaanii ergicha yihudota qofa waliin hiratani. Gar biroon ammo warra Giriikii (warri biro) tti dubbachuu (himuu) jalqaban, akkasuma Oduu Gaarii waa'yee Yesuus

isaani tti himaa turan. HOE 11:21 keessa tti harki Gooftaa isaan waliin akka ture fi uumanni lakkoobsan hedduun amananii gara Gooftaa tti akka deebi'an nutti himame jira. Yeroo oduun kun waldaa ishee Yerusaaalem dhaqabe, jarri Barnaabasiin gara Anxookiya tti ergan. Inni yeroo achi gahee ayyaanni Waaqayyoo 'uumata gidduu tti hojjechaa akka jiru qabatamaan argee itti gamade, akkasumas dhugaa Gooftaa tti qabamanii akka jiraatanu isaan jajjabeesse

1. Lakkoobsa 24 keessatti Barnaabas attamitti ibsame?

a. _____

b. _____ Fi _____

2. Anxookiya keessa tti maaltu ta'e (lak.29)? _____

Barnaabas saa'oliin gara Anxookiya, iddoo woggaa guutuu dhaaf 'uumata lakkoobsan hedduu ta'e barsiisaa turani tti fideen. Yeroodhuma walfakkaatu keessa tti want barbaachiisuma qabu tokko Anxookiya keessatti raawwatame jira. HOE 11:26b keessatti maaltu nutti himame?

SEENSA: Haryatamni hin dhaabanne. HOE 12 keessa tti seenaa dinqisiisaa garbiroo dubbifanna, innis isa waa'yee harka Waaqayyoo isa sabaa Isaa, Waldaa kiristiiyaanaa Isaa irratti eegumsaaf (ittisaaf) dhufee ti. Innis seenaa garbiroo Waayee Pheexros fi hidhamu isaa ti. Innis seenaa waldaa kiristiiyaana human kadhannaa qabduu fi dinqiwwan Waaqayyoo ti. Innis seenaa jidduu galuu Waaqayyoo, isa Inni lubbuwwan wara qaroo keessa galanii, warra hidhamanii, warraqabamanii, warra haryatamanii, fi hanga du'aa tti illee dararamniif hark isaa jidduu galee ti. Inni seenaa waldaa kiristiiyaanaa waayee warra gidirfamaniif itti dhimani kadhachuu ture.

DALAGA KENNAME: HOE 12:1-19 tti dubbisi.

SHAAKALA:

1. Mootich 'eenyu ture (lak. 1)? _____ Inni maal hojjecha ture (lak.1)? _____ .
2. Yaaqoob irratti maal dalage (lak.2)? _____
_____
3. Kanaaf mormiin warra yihudoota maal ture (lab-3)? _____
_____
4. 'Egaa, Mootiin Herodis Pheexros irratti maal dalage (lakk.3-4)? _____
_____
5. Lakkoobsa 5: "Egaa Pheexros _____ garuu waldaan kiristiiyaanaa cimsite _____ ."
6. Jala bultii halkan inni firdii tti dhiyaachuuf ture durse maaltu ta'e (lak.6)? _____
_____
7. Waan itti fufe ta'e (raawwatame) jechoolii mataa keetiitiin ibsi (lakk.7-10)? _____
_____
8. Pheexros lakkoobsa 11 keessa tti maal dhugoomfate? Gooftaan maal irraa isa baraare ('oolche)? _____
_____
- a. _____
- b. _____
9. Inni 'eessa dhaqe (garami tti adeeme) (lak.12)? _____
_____ .
10. Warri garbiroon mana ishee turan 'eenyu fa'I, akkasumas maal hojjecha turan _____
_____
11. Yeroo inni balbala ittin 01 seenanu fuundura gayee mudannoon ta'e maal ture (lakk. 13-15)? _____

---

12. Xumura irra tti yeroo balbala banana, Pheexroosiin argguu isaaniitiin deebiin isaan kennan maal ture (lak.16)? _____

13. Want Pheexros dalage fi jedhe maajin (lak.17)? _____

14. Qajeelfamoonni inni odoo bahee hin adeemiin dura kenne maal dha (lak. 17b)? _____

Hubachiisa: Yaaqob obboleessa Yesuus, geggeessa, waldaa ishee Yerusaalem keessa jirtuuf warra akka utubaa tti ilaalamanu keessaa isa tokko dha.

15. Wayituma kana keessa tti, mana hidhaa (wayinii) sana keessa tti... Maaltu raawwacha jira (lak. 18)? _____

16. Heroodis maal godhe? Abboomiin isa maal ture (lak. 19a)? _____

Kutaa 5

YAADA CALAQISAA:

1. Namn tokko odoo hinseeqiin seenaa kana dubbisu hindanda’u Jalqaba irratti, Pheexros hanga Heerodis illee ’eegumsa (qaroo) waardiyoota kudha jahaa jala hamma isa ’oolchu tti amala mucucaata akkasii kan qabu ta’eetu ilaalama, darabee ’eegumsa halkanii arfaniif iyyuu tokkoon tokkon isatiin waardiyoota afurtu itti ramadame! Kana booda, odoodhuma ’eegdonni arfanu jiranu, kutaa hidhaa inni keessa jiru tti ifni mul’ate, akkasumas ergamaan Gooftaa Pheexroosiin isa loltoota

lama gidduu cii'see (rafee) jiru tuttuqe kaasee. Akka ol ka'uuf abboomame, akkasumas cancelli lamman inni itti hidhamee tures irraa harca'ye.

Ergamtich akk Pheexros ufata-uffatu, faantoo keewwatu, fi waaroo diribifatu yeroo kenneef, kanaan booda Pheexroosiin mana keessaa geggeesse baase. Waardiyoota bira darbanii adeemani, akkasums karri sibiilicha isaaniif baname. Karaa iraangade'rra bu'anii erga adeemanii booda ergamtich jalaa miliqe. Egaa, ati odoo Pheexrosin ta'atee, maaltu ta'a laata? Waayee yeroo kanaa maal yaada turte?

Akka lakkoobsa 11 tti Pheexros muuxxanno isaa'rraa ka'ee goloba maal'rra gayee? _____

---

2. Iddoon jalqaba Pheexros dhaqe'eessa dha? Manni Maariyam, haadha Yohannis Maarqos waldaa kiristiiyaana ishee manaa keessaa ishee tokko, ykn. bakka duuka buutonna walitti qabamanu fi itti kadhatanu turte. Yeroon sun gara halkan wallakkaa ni ta'a jennet yaadatti qabanna, yaa ta'u malee, warri walitti qabaman kun kadhachaa akka turanitu nutti himame. Kadhannaan isaanii deebii argate. Pheexros balbala dura dhaabbate ture. Intalli Roodaa jedhamtu, segalee Pheexros dhageessee baayyee dinqisiifate, hanga akka inni ol lixu tti balbala banuuf dadhabdutti illee. Kanaa manna (gara galchii), isheen nama mara tti himuuf gara mana keessaa tti ol fiigde, jarri garu ishee amanu didan. Isheenis itti cichitee, Pheexros balbala

rurukutu isaa itti fufe. Dhumara tti, Yemmuu balbalicha bananii isa argan ni dinqiisiifatan. Ati obboloota kadhanaaf walitti qabaman waliin mana Maariyaam keessa jirta odoo ta'ee, gara Waaqayyoo tti cimsite Pheexrosiif kadhata dhiyeessaa jirta odoo ta'ee, isa inni balbala dura dhaabatee rurukuta jiru kanaaf deebiin koo maal taa jettee yaadda? _____

---

3. Pheexros mana hidhaa keessa ta'ee firdii'saa 'eegachaa jira. Akka yaada Heroodis tti, Pheexros akka nama du'ee tti fudhatama. Inni obboleessa Yohannis Yaaqoobiin ajjeesisee Yihudoota gammachiiseera, akkasumas ammoo itti dabalee Pheexros akka qabamu murteesse'ra. Hanga ergamaan Gooftaa mul'ate ifni kutaatti sana keessa tti balaqisutti halkan sana kutattiin sun iddoo awwaalaa fakkaatti turte. Inni du'aa gara jireenyaa tti deebi'ee marfamuu malee (eegumsan) daandii (karaa) irra odoo adeemuu argame. Gara warra isaaf kadhachaa jiranuu dhaqee Gooftaan kutaa wahinii sana keessaa attamitti akka isa baase isaaniitti hime. Pheexros odoo achii bah'ee hin adeemiin dura jaraan dhaqaa ti Yaaqoob fi obbolootawwan Yerusaalem keessa jiranu tti himaa ittiin jedhe.

Tarii ni jira yoo ta'e, du'aa ka'uu Yesuus fi hiikamu (gaddhiifamu) Pheexros jidduu walfakkaachu attamii argita? _____

AKKA FYYDAMA:

1. Pheexros waHinii keessatti 'eegama jira, waldaan kiristiiyaanaa garuu jabbeesite waayee isaatiif gara Waaqayyoo tti kadhata gocha jirti (lak.5). Waayee nama tokkoof kadhachuuf jecha namoota garbiroo waliin walitti qabamtee beektaa? Waayee waan hindadamneE Waaqayyoon gaafatee beektaa? Dinqiin ati akka ta'u gaafate maal ture? _____

Amantiin _____ waan _____
_____ waan ijaan hinargmne _____

(Ibroota 11:1) Amantiin waan Waaqayyoo qofaa'saa raawwatu akka amannu nu dandeesisa.

2. Waaqayyo yemmuu nu gara isaa tti Iyyinu kadhannaa keenya akka nuuf dhagahu waadaa nuuf galee'ra. Kaayyoon kadhannaa waan nuti barbaadnu fi Inni ammOo attamitti akka deebisu qabu isatti himuu dha? 'Eeyyeen miti! Kadhannaan waayee Waaqayyoo fi Inni 'Eenyu akka ta'e akka hubannu nu godha. Kadhannaan Inni kadhannawwan garaa keenyaa amanamummaadhaan dhagahuu Isaa tiif, akkasumas akka garraammummaa fi jaalala fedha isaa tti nuuf deebisu isaatiin akka Isa galatteeffannu fi jejanu nu yaadachiisa. Akka Inni is dhagahu amanate kadhachuuf kan siit jabaatu (si danqu) maal ta'a laata?

-
-
3. Inni akka garraammumaa fi jaalala fedha isaatti, akka kan keetii tti odoo hinta'in, kadhanna keetiif akka deebii siif kennu amanuuf kan siit cime (jabaate) maal ta'a laata?

-
-
4. Ifatti, warri mana Maariyaam keessa tti kadhata gochaa jiranu kun, Gooftaan kadhata keenyaaf deebii nuuf kenna kan jedhuuf hinqophoofne, Pheexrosiin nuuf hiiksisa jedhanii jechuudha. "Ati qalbii dabarsiteeta." "Ergamaa isaa ti." Roodaan hanga balbala banu dadhabdutti gar malee gamachuudhaan finiintee tti! Warri kaan amanu dhabuu isaaniitiin iddoo jiranu tti goganii waan hafaniif balbalicha hin banne?

KADADHANNAA: Kadhannaadhaan gara gooftaa akka dhufnu ija jabinaan abboomamne. Akka daa'imti tokko ofitti amananna guutuudhaan waanuma fedhe Kan garaa fi yaada isaa keessa jiru abbaa isaa gaafatu tti, nutis kadhanna akkasi akka kadhannu jajjabeefamne jirra. Jaalala Abbaan nuun ijoolle Isaatiif qabuuf beekam ti kennuu qabna.

BARUMSA LAMA

HAFUURA QULQULLUUDHAAN

ERGAMUU

HOJII ERGAMOOTAA 13-14 – IMALA MISI YOONNUMMAA JALQABAA

IBSA GABAABAA BARUMSA 2

Ibsa gabaabaa	17
Seensa	18
Barumsa 2: Hojii Ergamootaa 13-14	
• Gargar ba’uu fi Ergamanii adeemuu	19
• Phaawuloof fi Eliimaas	21
• Phaawuloos dhagaadhaan rukutamu’saa	22
• Ergaa Phaawulos	23
• Ximotewos	25
• Waamicha nama Maqedooniyaa	25

ITTI LIXA

Jalqaba, Karaa Demaasqoo irratti waay'ee Saa'ol

Jijjiramu (geddaramu'saa) dhageenye ti jirra. Itti 'aanse kan nutti himame waayee mul'ata Pheexros tti mul'atee karoora isa Waaqayyo Yihudootaa fi warra Ormaa fayyisuuf qabuu ti. Dhugaan qabatamaan kun sababa jeequmsa haryatamuutiin barbadaa'uu waldaa kirstiiyaanaa ishee jalqabatiif boba'aa caalaa itti idae. Yaaqoob ni ajjeefame; Pheexros qabamee hidhame; akkasumas Phaawlos Barnaabas waliin geggeessitoota waldaatiin addaan ba'anii (filatamani jechuudha) imala misiiyoonnumma isaanii isa jalqabaatiif ergamani

Phaawulos fi Barnaabas Hafuura Qulqulluu isa hojii isaaniitiif human isaan hidhachiiseen waamamani. Akkuma jarri doonii (bidiruu) keessa seenanii gara Salawuunqee tti gad bu'aa jiranu tti isaan duukaa bu'aa (hordofaa). Yemmuu Phaawulos Eliimaas irra tti firdii labsu isa waliin dhaabadhaa. Ija jabbina fi ofitti amannannaa namoota kanaa isa isaan fannifamu kirstoos fi du'aa ka'uu Gooftaa itti dubbacha turan ilaalaa. Dhugaa Yesuus hiruun maal akka fakkaatu fi warri hin amanne, warri dhugaa sobaan baalleessu yaalanu isin duukaa bu'uun maal akka ta'e xiinxalaa. Egaan, dhagaadhaan reebamuun fi ededa du'aa irra gahuun dhageetiin'saa maal faakaata laata?

Phaawulos fi Barnaabas yeroodhuma haryatama keessa qalamuun jiru iyyuu bu'ura isaanii irra dhaabatani turan. O! Gooftaa, garaa amannannaadhaan siif abboomamu anaaf kenni.

HAFUURA QULQULLUUDHAAN ERGAMU

BARUMSA 2

Kutaa 1

SEENSA: Macaafa Hojii Ergamoota keessa tti seenawwan hedduun himamani ti jiru, garuu barnootawwan muraasa kana keessatti kan nuti qu'annu waan muraasa dha. Seenawwan darban baayeen gochaa jireenya Pheexros keessatti raawwatamanii waliin kan wal qabatanii dha. Boqonnaa 9 keessatti, Saa'ol, akkasumas isa maqaan'saa Phaawulos (HOE (13a) jedhamuun wal barr'a. HOE 13 keessa tti Phaawulos waldaa ishee jalqabaa keessa tti akka misiiyoonnuma tti irra guddaa (irra caalaa) ta'uu isaatu mul'ata. Hojiin Ergamootaa imala misiiyoonnummaa sadii Phaawulos bakka dhaqe mara tti Oduu Gaarii waay'ee Yesuus fudhate deemuu isaa galmeessee jira. HOE 13 fi 14 waayee imala'saa isa jalqaba tti. Adeemsa'saa irra tti jireeny'saa maal akka inni fakkaatu yaada gabbisaa kennuuf waayee imala kanaa ibsa kennina.

DALAGA KENNAME: HOE 13 fi 14 dubbisi. Waan gadfagoo ta'ee barbaadachu tti hin dhimiin, garuu kanaa mannaa, waayee imala missiiyoonnummaa isa jalqabaa kana ibsa gabaabaa argachuutu siif ta'a.

SHAAKALA: HOE 13

1. (Lakkoobsa 1) keessa tti Raajoonni fi barsiistonni tarreefamaniiru. Maqooli (maqqawwan) warra kam lamantu siif beekamtii dhiyeenya qabu? _____ fi _____
2. Qajeelfamni Hafuura Qulqulluu maal ture (lak.2)? _____
_____
_____
3. Akka isaan Gooftaa waaqeffatan, sooman, fi kadhatan nutti himamee ti jira. Itti 'aansaanii maal godhani (lak.3)? _____
_____

Namoonni kun, Phaawulos fi Barnaabas, hojii Waaqayyo isaaniin itti waame hojjechuuf jecha waldaa kiristiiyaanaa Anxookiyaatiin addaan bahanii erga harki irra kaahamee (kadhatameefii)

booda ergamanii bahan. Jarri addaan bahanii ergaman! Hubachiisa: Gochaan harka irra kahaanii (kadhachuu) kun gochaa warra hojii itti waamamaniif addaan bahanu itti 'eebbifamanu ti. Phaawulos fi Barnaabas baballisu tajaajila waldaa kiristiiyaana isheen Anxookiya keessa jirtu bakka addunyaa isaan itti ergamanii tti!

4. Isaan gara magaalaa ishee qarqara (cinaa) _____ adeemanii, dooniidhaan gara oddoola (cittuu) _____ tti imalan, kanaan boodaa _____ keessa gahan. Yeroo (achi) gahan maal godhan (lak.5)? _____
_____
5. Hiryaaf fi gargaaraan isaanii 'eenyn ture (lak. 5b)? 'Eera qaxaamuraa tiif Yohannisiin HOE 12:12 keessa tti ilaali.
6. Akka isaan gara Phaafosii tti adeeman nutti himameera. Phaafosii keessa tti maaltu ta'e? 'Eenyu waliin walargani? Lakkoobsa 12-16 ti irra-deebi'ii dubbifadhu ti seenaa'saa jechoolii mataa keetiitiin irra-deebi'ii ti dubadhu (himi). _____
_____
_____
7. Phaawulos fi hiryoonna isaa Phaafosii bahanii gara _____ adeeman (lak.13). Xumura lakkoobsa 13 irratti odeeffannoo xiqqo maaliitu nutti himame? _____
_____
_____
8. Kanaan booda gara kaabaa tti adeeman _____
_____

Guyaa sanbataa Phaawulos mana sagadaa keessatti akka haasa'u (lallabu) affeerame (lakk. 14-15) Ergaa Phaawulos of 'eegganaadhaan warra walittiqabamaniif irra-deebii' ti dubbisiif (lakk 16-41). Akka lakkoobsawwan 38b-39 ti ergaan keessoo (ijoo) Phaawulos maal dha? “ ... karaa nama kanaa _____ , _____
. karaa Isaa martinu _____ irraa _____
_____ irraa... ta'uu kan hindandamne irraa _____
_____ .”

9. Akkuma Phaawulos fi Barnaabas mana sagadicha gad dhiisanii bahaniin deebiin 'Uumaticha maal ture (lakk. 42-43)? _____
_____

10. Sanbata isa itti fufe tti maaltu ta'e (lak. 44)? _____
_____

11. 'Uumata sonaan walitti qabameef mormiin warra Yihudoota maal ture (lak. 45)? _____
_____

12. Deebiin Phaawulos fi Barnaabas maal ture (lakk. 46-47)? _____
_____

13. Deebiin warra Ormaa maal ture (lak. 48)? _____
_____

Hubachiisa: Jechi inni “filatame ykn. Muudame” jedhu jecha sirna loltuu, kan itti 'aane jiru jechuudha. Phaawulos fi Barnaabas jalqaba (wangeelaan) warra Yihudoota qaqaban, amma'mmoo warra ormaa. Akkasumas Roomaa 1:16-17 ilaali.” Ani wangeelatti hin yeela'u, inni _____
_____

(lak. 16)

14. HOE 13:49 keessa tti dubbiin Gooftaa _____ akka ta'e nutti himam'eera, jechuun karaa naannoo sanaa maraa jechuudha. Lakkoobsawwan 50-51 keessatti Phaawulos fi Barnaabas irra tti maaltu ta'e? _____
_____

15. Lakkoobsa 52: “ Haa ta'u iyyuu malee, _____
_____.”

YAADA CALAQISAA: Phaawulos Barnaabas waliin yeroo Phaafosii keessa ture namicha qoricha nama tti godhu Eeliimaas jedhamuun ni morma ture. Qabxii tokko irratti, lakkoobsawwan 9-11 keessa tti Phaawulos Eeliimaas irratti fuula dheekamsaatiin akkas isaan

jedhe” ati ilma seexanaa, diina wangeelicha hundumaa.” Phaawulos itti fufee akksas ittiin jedhe “ati haxxumaa fi hammina hundumaatiin guutteeta, ...” Yaadni Phaawulos inn xumuraa gaaffii ture,” ati yeroo hundumaa dhugaa Gooftichaa sobatti geeddaruu kana hin dhiiftuu?” Namni tokko kana dinqisiifachuun ala maal gochuu danda’a, yoos Phaawulos Hafuura Qulqulluudhaan guutamee (lak.9) muuxannoo mataa’saa isa Yesuus akkas ittiin jedhe ni yaadatas,” Saa’ol, saa’ol maliif Ana haryataa?” Itti fufee Eeliimasiin akkas ittiin jedhe “Ammas _____
_____ (lak.11a).”

Phaawulos lak.11b keessatti maal itti hime? _____
_____

Phaawulos irra deebi’ee akkuma gooftaan isa qabate tti innis namicha kana qabate. Eelimas jaamaa akka tau’utu itti himame. “... achumaan _____ dukkannis ija isaatti _____, nama _____, qaqqabachuutti ka’e.” (Akkasumas itti dabalii HOE 9:8 ilaali)

Kutaa 2

SEENSA: Gooftaan yeroo Anaaniyas gara Phaawulos dhaqee harka’saa isa irra kaa’uudhaan agartu’saa akka deebiisuuf itti dubbate Anaaniyaasiin maal akka jedhe yaadachuu dhaan yaadanno keenya haareessu dandeenya. (HOE 9: 10-12) HOE 9:16 keessa tti Gooftaan akkas jedhe, “Maqaa koo mul’isuu dhaaf jedhees _____ isa nan agarsiisa.” Jedhe. Boqonnaan haaraan inni itti fufu kun waan Phaawulos maqaa Yeesuusiif jecha danda’uu (baachuu) qabu maal akka ta’e yaada (dhageetti) way’ii nuuf laata.

DALAGA KENNAME: HOE 14 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Phaawulos fi Barnaabas Anxookiyaa ishee Phisiidiyaa keessaa kaa’nii gara Iqooniyeem tilmaamaan hanga maayila 75-100 tti gara ba’haa tti argamtuu dhaqan. Akkuma yeroo

mara godhanu gara mana sagadaa Yihudoota dhaqan- Ergaa sana ilaalichise deebiin 'uumataa maal akka turetu nutti himame (lak.1) ? _____

2. Yihudoonni warri hin amanne maal godhani (lak. 2) _____

3. Michuma (hariiroo) Phaawulos fi Barnaabas Gooftaa waliin qabaacha turan hubadhu (lak.3)

a. Itti gaafatamni Phaawulos fi Barnaabas maal ture? _____

b. Itti gaafatamni Gooftaa maal ture? _____

4. 'Uumanni gargar qoodamani. Shiriin inni Warra Ormaa tiif Yihudootaatiin karoofame maal ture (lak.5)? _____

5. Shirich ni fashalaayee, duuka buutonni (baratoonnis) baqatanii gara magaallawwan Ligo'aniiyaa _____ fi _____ dhaqan. Achittis _____ itti fufan.

6. Biyya Lisxra keekeessa tti seenaa gammachiisaa tokko tu raawwatame. Kutaa seenicha isa jalqabaa keessa tti maaltu raawwatame (lak. 8-10)? _____

7. Sababii fayyuu namicha laamsha'aa sanaatiif, 'Uumanni deebii attamii laate? Haala lakkoobsa 11-18 keessa jiru ibsi _____

BARUMSA: Deebiin 'Uumaticha fakkii namoota kanaatiin waaqa tolfamaa bocanii 'aarsaa isaaniif dhiyeessuuf ture. Garuu dubbiin jiranu hatattamaan jijjiraman. Yihudoonni tokko tokko(muraasni) Pisidiiyaa Anxookiyaa fi Iqoniiyumi, bakkawwan imala misiyoonnummaa tiif Phaawulos dhaqe jalqabaa sana lamman'raa, baratoota duukaa bu'anii dhufuudhaan Lisxira keessa tti 'Uumata irra tti dhiibbaa fidan. Akka nutti himame tti jarri yaada 'Uumata

sossobuudhaangara ofii godhatan (lak. 19b), jarri _____ Phaawulos fi _____
_____, du'eera se'aniis mandaricha keessaa _____ .

SHAAKALA:

1. 'Uumatich Phaawulos du'ee'raa jedhe yaade. Garuu lakkoobsa 20 keessa tti maaltu nutti himame? _____ .

Phaawulos du'a 'ooluu'saa qofa miti, garuu erga barattoonni isa marsanii walittiqabamanii booda, "... lafaa of ka'ee _____ .”

2. Guyyaa isa itti 'aanu inni fi Barnaabas gara _____ adeeman (lak. 20b)
3. Deebiin Derbee keessa tti isaaniif kenname maal ture (lak. 21)? _____ .
4. Gara Lisxraa, Iqoniiyum, fi Anxokiyaa tti maaliif deebi'an? _____ .
5. Lakkoobsa 22b keessa tti jechooliin Phaawulos kan maal jedhanu dha? “ Isaan yaada _____ .
Gidiraa baayyee keessa _____ Moottummaa _____ .”
6. Akka lakkoobsa 23 tti Phaawulos fi Barnaabas barattoota iddoo kana tti argamanu waliin waan itti dabalaa maal godhan? _____ .
7. Barattoonni gara biyyaa tti Anxiiyook itti iddoo itti _____
Waaqayyootti _____ .(lak.26)
8. Yeroo Anxokiyaa gah'an maal godhan (dalagan) (lak.27)?
  - a. _____
  - b. _____ fi _____ .

Kutaa 3

YAADA CALAQISA FI AKKA FAYYADAMA

1. Yemmuu imala misiyoonnumma isa jalqabaa waayee Phaawulos fi Barnaabas dubbifanu jajjabina amantti namoota kanaa hubachuudhaan alatti homaa tokko illee gochuu hindandeenyu. Ergaan Anxookiya (Phisiidiyaa keessa) kan ture” karaa Yesuus dhiifamni cubbuu isiniif lalabameera.” Kan jedhu dha. Namootn sun akka ’Uumanni sanbata duraa itti ’aanutti Dubbii (sagalee) Waaqayyoo dhagahanu tti turuuf jajjabina argatanii turan. Yaa ta’u malee, Yihudoonni inaaffaadhaan guutamani, barsiisa Phaawulos irra tti dhugaa dabsuudhaan dubbatu turan. Bakka sana tti haryatamn jalqabame, kanaafuu barattoonni naannoo sana keessaa haryatamani bah’an.

a. Gaaffii: Dhiifamni cubbuu karaa Yesuus ta’uu’saa warra beekanu keessaa ati isa tokko dha? Yesuus siin tolaa si taasiise, Waaqayyo tolaa si taasiisu’saa warra beekanu keessaa ati isa tokko dha?

Yaadawwan kee: _____
_____.

b. Gaaffii: Yeroo ati waayee Yesuus warra kaanii tti dubbbatu, warri kaan waan ati jete dhugaa dabsuudhaan ni dubbatuu? Wantawwan isaan jedhanu fi godhanu maal fa’i? _

_____.

2. Haryatamu qaamaan Phaawulos irra gahe odoo hincalaqisiin boqonnaa kana darbinee adeemuu hindandeenyu. Inni dhagaadhaan reebameera, magaalaa ala tti gad gototame du’atti dabarfamee kennameeraa. Namni tokko waan Yihudoonni Anxookiyaa (Phisiidiyaa keessaa) fi Iqooniyum keessaa tti Uumata gara isaani tti garagalchuuf jehaaturan dinqisiifachuun ala tti homaa gochuu hindanda’u. warra kanaan dura akka waaqolii tolfamaa tti haamatamanii (qabamanii) turan irratti jabinaan faallaa isanii

hojjechuuf sababa kan isaaniif ta'e maal dha? Yemmuu isaan gara Lisxiraa tti deebi'anii adeemanu daffaarummaa (ija jabina) namoota kanaa amananii fudhachuun hin ulfaatu? Amantoota warra haar'aa ta'ani fi warra Lisxiraa keessa jiraatanuuf achitti argamuun jara kanaa hiikaa maalii (attamii) isaaniif kenna? Gaaffiin kun kan gaafatamu qabu dha: Haryatamich Phaawulos fi Barnaabaas irratti kan xiyyeeffatee dhaa? Gaaffiin Yesuus karaa Damaasqoo irratti Saa'oliin gaafate maal ture? (HOE: 9:4)? "Saa'ol, saa'ol, maaliif _____?"

3. Gara Lisxiraa qofa miti kan isaan adeeman, garuu gara Anxookiyaatis deebi'aniiru, akkasumas gara waldaa kiristiiyaana ishee irraa ergamaniitis karaadhuma walfakkaatu irra deebi'aniiru, kunis duuka buutota daawwachaa, akkasumas isaan cimsu fi jajjabbeessudhaan, akka amantiidhaaf dhugaa tti qabamanii jiraatanu, fi waldoolii kiristiiyaanaatiif jaarsolii filachiisuudhaan (kaa'uudhaan) ture. Attamitti kana godhans? Ija jabinni isaanii 'eessaa dhufe? Maaltu amanti keessatti isaan cimse? HOE 13:2 keessatti akka Hafuurri Qulqulluun hojii isaaniin itti waameef addaan isaan baase ni baranna. Kana'rraa maal baranna? Yaadn kee maal fa'i? _____
4. Ofiikee gaafadhu: Ani Waaqayyo isa cuuphaadhaan dhala'saa ana godhateen gargar fo'amuukoo nan amana? Jireeny koo attami tti jireenya nama kaayyoo Waaqayyoo isa tolaaf addaan bahee calaqisiisuu danda'a? _____

GADFAGESSANII QOOFFARU: 2 ximotewos 3:10 keessatti Phaawulos ximotewosiif barreesse keessa tti muuxxanno (shaakala) isaa imala jalqabaa keessaa isa yaadachiisa, addumaan iyyuu isa gara Anxookiyaa (Phisidiyaa keessaa), Iqooniyum, fi Lisxira. Phaawulos ximotewos Phaawulosiin akka gaarii tti (sirri tti) akka isa beeku, irra

caalaa'yyuu dhiyeenya tti akka isa beeku yaadachiisa. Lakkoobsa kana barreesi: _____

_____

_____ .

Itti'aanse akkas jechuudhaan itti fufa, “ yaa ta'u malee Gooftaan hunduma isaanii'raa ana _____ ...” Jechi inni 'Oolchuu jedhu 'rhuomai' jedhama, kana jechuun, gara ofii tti hiiquu (butachuu), hiiquu ykn- adagaa keessaa butamuu jechuudha. Kanaafuu, kun waan sirriitti Gooftaan godhe mitii'ree? Phaawulos ximotewosiin jajjabeessa, akkasumas nuunis akko nuti haryatama fi gidiraa hindinqiisiifanne nu jajjabeessa. Garagalchii, Gooftaan adagaa keessaa bute akka isa 'oolche nu yaadachiisa, kanaafuu, Inni nuunis akkuma kana adagaa keessaa nu butee gara ofii Isaa tti nubuta.

KADANNAA: Namni kiristoos Yesuusiin Waaqayyoon fakkaatee jiraachuu barbaadu 'eenyu'ilee akka haryatamu dhugoomfachuudhaan (2xim. 3:12), yemmuu dhimma yaada garaa keetii gara Isaa tti ol kaafu, Gooftaan gara ofii Isaa tti akka si dhiyeessu hayyamiif.

_____

_____

_____ .

Kutaa 4

BARUMSA HIIKA QABU (BARBAACHISAA): HOE 15:1-35 egeree kiristii yaannummaatiif barumsa barbaachiisa ta'e of keessa tti qabate jira. Yoodhuma illee muggutiin waay'ee dhagna qabanna waan keessumma si'itti fakkaate iyyuu, murtoon waldaa ishee jalqabaatiin dabarfame (labsame), kiristiiyaannummaan amantii gartu-hiree

(sub-sect) Yihudummaa Odoo hinta'in, garuu amantaa addunyaa isa haar'aa ta'uu'saa agarsiisa. Waldaan kiristiiyaanaa Odoo martinu dhagna qabachu qabu jettee murteesiitee tti ta'ee, duuka buutuu Yesuus ta'uuf namni tokko dursee (jalqaba) Yihudii ta'uu qaba jechuudha, sababiin'saa dhagna qabannaan sirna namni tokko jalqaba Yihudii itti ta'uu dha waan ta'eef jechuudha. Murtich 'Uumata fuundura danqaa tokko illee hinkeenye, duuka buutuu Yesuus ta'uuf bu'urri isaa isa Yesuus Yohannis 14:6 irratti dubbate dha, "karichi, dhugaan, jireenyis, ana; anaan yoo ta'e malee 'eenyu iyyuu gara abbaa hin dhufu." Kan mucaa (ijoollee) Waaqayyoo ta'uu danda'amu karaa Yesuus qofa dha, malee'ssaa seeraaf aboomamudhaan, irracaalaa tti iyyuu, seera dhagna qabas naatiin miti

SEENSA: Yeroo murta'aa booda Phaawulos Barnaabas waliin ta'anii waldaalee imala misiiyooni isaanii isa jalqabaatiin hundeessan (dhaaban) deebi'anii akka ilaalalanu barbaade. Yaata'u malee, jarri dhabiinsa walgaltee jaba qabu turan, yoo Yohannis Maarqoosiin Phinfiliyaa keessatti gargar ba'e yoo ta'e iyyuu deebianii ilaaluuf jedhani. Bu'aan kanaa tuutaan gargar qoodaman. Barnaabas Yohannis Maarqoosiin qabate gara Qophroos akka adeeme nutti himame jira. Phaawulos Siilaas waliin gara kaaba tti ilmale, "Waldaalee kiristiiyaanaa jajjabeessaa" (HOE. 15:36-41)

DALAGA KENNAME: HOE 16-1-10 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Lakkoobsawwan muraasa jalqabaa keessatti Phaawulos _____ akka argate baranna, nama dargaggeessa _____ keessatti duuka buutuu kan ture. Inni Phaawulos fi Siilas tti dabalame, yemmuu isaan waldaadhaa gara waldaa tti imalanu isaan waliin ture.

2. Waldaalee sana irratti maaltu ta'e (lak.5)? _____
 a. _____
 b. _____
3. Odoo dhuma isaan imala jiranu Phaawulos fi hiryoonna isaa itti fufe Hafuurri Yesuus garamitti akka adeemanuuf qajeelfama isaaniif laatuun murteefachu yaalu turan. Gara magaalaa _____ tti imalan (lak.8)
4. Akka lakkoobsa 9 irratti maaltu ta'e? _____
 _____
5. Tro'aasiin bahanii karaa isaanii gara _____ qajjeelfatan (lak. 10a).
 Tuutich maal ofitti dabalate (lak.10b)? _____
 _____

YAADA CALAQISAA: Phaawulos bakka danda'uu mara tti Yesuusiin labsuu hawwaa. Yaa tau malee, iddoon inni dhaquu barbaadu martinu, bakka Hafuurri akka inni dhaqu barbaadu miti. Hafuurri Phaawulos fi hiriyoona'saa iddoo isaan dhaquu qabanuu fi dhaquu hinqabne attami tti akka inni koominicate godhu want nuti beeknu hinjiru. Want nuti beeknu gara iddowwan kanaa seenuu tti akka isaan irraa 'eegaman, akka hin hayamamneef qofa dha. Duraan dursine akka isaan miilaan imalanu (adeemanu) dhugoomfachaa, namni tokko kan inni yaaduu (tilmaamuu) danda'uu riffannaan (sodaan) misiiyoonota kana keessatti akka guddachaa adeemaa jiru dha. Itti 'aanse kan dhufe mul'ata nama Maqedooniyaa sanaa ti. Jechooliin'saa salphaa dha, “ Gara Maqedooniyaa kottaa ti nu gargaaraa.” Kan jedhu dha. Iftoominaan Phaawulos mul'aticha warra kaan waliin qoodatee, battaluma sana tti ka'anii adeemuuf qopha'aan. Golobni isaa kun bakka (iddoo) Waaqayyo akka isaan Wangeela ittiin gahanu barbaadee dha.

AKKA FAYYADAMAA: Yoo dhuma illee, muuxxannoo mul'ata (arguu) hinqabnu ta'E iyyuu, garuu barsiisich har'a nuuf iftoominaan hiika kan qabu dha. Phaawulos nama Waaqayyoo tajaajila keessa jiru dha. Akka nama cuuphamee fi kakuu (waadaa) Waaqayyoo jala jiraatu, Waaqayyoo Phaawuloosiin akka kan Isaa ta'uu tti dhuunfate, akkasumas Waaqayyoo ofii Isaa Waaqa Phaawulos of taasiise. "Isaan saba koo ni ta'u, ani immoo Waaqayyoo isaaniif nan ta'a (Ermiyaas 32:38 fi 2 Qorontoos 6:16)." Akkasumas kun siif, anaaf labsii Isaa ti. 1 Pheexros 2:9 keessa tti kan nuti himame, "Isin garuu qomoo _____ luboota _____ Warra dhuunfaa Waaqayyoo _____ hojii isaa isa _____ Dukkanna keessaa _____ dinqisiisaa tti isin waame." Akkuma phaawulos, nutis warra galata Isaa labsuuf waamamnee'rra, kunis ammoo akka dukkanni mulqamee (haxa'aame), ifni daraan itti fufee garaa 'Uumata fi jireenya isaanii keessatti bakka mara tti ifa bareedaadhaan akka calaqisu tti dha.

Egaan, gaaffich ... Ani yoon, akka Phaawulos, tajaajila keessa jira ta'e, tajaajilli ko maal dha? Waaqayyoo ammaa 'eessa ana kaa'e? Namootni geengoo jijjiirama koo keessa jiranu 'eenyu fa'i? Namootni ani gartee (miseensa) tajaajila kootii ta'u jedhee ilaalu 'eenyu fa'i? _____

_____

_____

Tajaajilli Phaawulos kan keetiif, kan koo'rra adda dha. Martinu mata mataadhaan tajaajila addaa kan isaa ykn. Kan ishee kennamee jira. Nuti 'uumata garbiroo warra karaa ofii isaaniitiin dhaabatani, nu kadhatanu waliin hariiroo qabanne jiraanna,

akkas jedhanii, “Gara Maqedooniya tti as ce’ati nu gargaraa.” Egaan, akka Phaawulos, akka nama tajaajila keessa jiru tokkoo tti, Waaqayyo akka nu Wangeela, Oduu Gaarii Isaa, isaaniif akka hirrr’ru ykn. Labsinu nu waameera jenneetu golobna. Inni nu keessa jiraata, kanaafu nuti gara jireenya isaanii tti yemmuu dhufnu isaan tajaajilu fi isaan kunuunsuuf jecha Yesuusiin qabanne gara jaraa dhaqna.

GAAFII MUGGUTEESSA: Akka dhiira ykn-dhalaa Jesus waliin tajaajila keessatti qabame tti karaan ani jireenya warra manaa ykn. abbaa manaa koo waliin jiraadhu garaa garrummaa maalii agarsiisa (qaba)? Akkasumas ijoollee koo, durbbiwwan koo? miiltoowwan hojii kootii, hooggannaa koo, hojjetoota waajjiraa? Gamtaa barattootaa fi barsiistotaa? olloota koo waliin, hojjetoota kuusaa meeshaalee, hojjetoota mana Poostaa, fi tajaajila raabsuu warra kennanu wajjin garaa garrummaa maalii agarsiisuun qaba? _____

BARUMSA SADI
AKKAN FAYYUUF MAAL GOCHUUTU
ANAAF TA'A?
HOJII ERGAMOOTA 16-19 IMALA MISIYOO NNUMMA ISA
LAMMAFFAA

IBSA GABAABAA BARUMUSA 3

Ibsa gabaabaa	27
Seensa	28
Barumsa 3: HOE 16-19	
• Phaawulos fi Liidyaa	29
• Phaawulos fi 'Eegdu mana hidha	30
• Namoota Dhiibbaa jijjiirama fidanu	32
• Imalli Itti fufe	32
• Haryatamu fi Hammeeffamu (Himatamu)	34
• Waldaan kiristiiyaanaa Jajjabaachu fi Babalachu ishee	35

SEENSA

Akkuma haryatamni itti caalaa baball'ate, akkasuma waldaan kiristyaana baball'acha fi guddachaa adeemte. Phaawulos fi Siilaas imallawwan isaanii sadan keessaa isa lammaffa 'eegalan. Akkuma kutaa biyya haaraa tti adeema dhufaniin dhiibbaa haaraa fidduu itti fufan. Karaa (adeemsa) isaanii keessa tti mana sagadaa fi iddowwan hawwataa keessatti ni lallabani, ni barsiisan. Itti dabalaan jara waliin imala, akkasumas imalichatti buh'aara. Yemuu Gooftaan garaa Liidiya, 'eegduu mana hidhaa, tiif mooticha banu gamadaa. Akkuma kan isaanii, karaa jireenyi keessan, namoota gar biro irratti dhimma wangeelaatiif jecha dhiibbaa gaarii attamitti fidu akka daneessanu barbaada ti bira gah'aa.

Wangeelli yeroo mara mormii 'uumaa qabatokko tokko ergaa'saa ni fudhatu, tokko tokko ammoo maaltu na dhibe jedhu, tokko tokko ni cufu (ni callisu), kaan ammoo ittiin lolu. Deebiin kennamu waan fedhe iyyuu haa ta'u, malee Phaawulos fi siilaas amanamummaadhaan dhaabatani dhugaa Waaqayyoo lallabaa turan.

Haryatama sanyii isa namootni kun itti darrarfamani isa hin 'ooleef ofii kee qopheessi. Phaawulos dararamu attami tti fudhata (ilaala) ture? Yeroo hidhamu ykn. himatamu (hammeeffamu) maal gochaa akka ture ilaali. Sodaan haryatamu fi dhiphachu bakka misiyoononni kun adeema turan tti waan isaan murteesse hinfakaatu, akkasumas, waan isaan jedhan, ykn. waan isaan Wangeelaaf hojjechu (gochuu) barbaadanis jechuu dha. Kanaafu misiyoonota kana waliin dhiphadhu uti isaan'rras baradhu. Akkasumas, isa isaan iddoo ta'u hinmalle tti faarfatanis dhaggeeffadhu. "Ani odoon achi jiraadhee nan faarfaadhan ture?" jedhi ti of gaafadhu.

BARUMSA 3

Kutaa 1

SEENSA: Imalli Phaawulos itti fufeera ...

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamootaa 16:11-15 dubbifadhu

SHAAKALA:

1. Jalqaba gara _____ tti addeeman. Maqedooniyaan, akkuma Galaatiyaa fi Qaphadooqiyyaa, magaalaa addaan bayee beekame tokko miti, garuu bulchiinsa (naan nawa) maggallawwan akka Filiphisiyyuus, Tasaloniiqee, fi Beeriyaa fakkaatanu of keessaa qabu dha. Waayee Filiphisiyyuus maaltu nutti himame (lak. 12)? _____

_____

Filiphisiyyuus magaalaa bakka warri raayyaa woraanaa Roomaa keessa soorama bah'an hedduun keessatti argamanu dha. Yihudonni hedduun achi ni jiraatanu. Dhugaadhu maan, mana sagadaa dhaabuuf Yihudonni lakkoobsan gah'aan hinjiranu waan ta'eef, bakki kadhannaa (sagadaa) kan inni dhaabate magaalichan ala tti malkaa cinaa tti ture. kun 'adaa beekama dha, kanaaf jecha Phaawulos fi siilaas amantoota achitti walittiqabaman akka argatanu abdatanii gara malkaa sanaa dhaqan. Hubachiisa: Dhiiri Yihudoota kudhan (ta'anu) mana sagadaa dhaabuu kan danda'anu magaalaa keessa tti dha.

2. Dubartoota keessaa isheen Phaawulos fi Siilaasiin dhageeffachaa turte 'eenyu laata (lak.14)? _____ Waayyee ishee maal baranna? _____
3. Gooftaan ergaa dhageeseef akka isheen deebii kennituuf garaa'shee (sammuu'shee) baneef. Liidiiyaan attami tti deebii kennite (lak. 15)? _____
  - a. _____

- b. _____
4. Deebiin Phaawulos affee'rra ishee tiif laate maal ture?
Yemmuu imaltoota dadhaban, beela'an, fi taajajilli isaan fixe kana ilaaltu isaan
amansiisuun baayyee dadhabii qaba jettee yaada? _____
- _____

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamoota 16:16-40 tti dubbisi.

SHAAKALA:

1. Phaawulos fi Siilaas yemmuu gara mana sagadaa dhaqanu 'eenyu waliin walargan
(lak. 16-17)? Waayee'shee maaltu nutti himame _____
- _____
- _____
2. Lakkoobsa 18 keessa tti maaltu ta'e? _____
- _____

Hubachiisa: Jechi inni “dhipate” jedhu afaan Greekiitiin “diaponeo” jedhamu
hiikiin'saa kan dadhabe, sababii waan ta'e tokkoo adeemu'rraa kan mudhuke
jechuudha.

3. Haffuurri intalatti qabatee ture sun ishee gadhiise (lak. 18b). Taatiwwan walitti
fufanii ta'an maal fa'i?
- a. Warri abbaa qabeenyaa maal godhan (lak.19)?
- b. Mootichatti maal himan?
- c. 'Uumatich deebii attamii laate (lak.22)?
- d. Mootich maal ajaje (abboome)?
- e. Phaawulos fi Siilas irratti maaltu ta'e?
- f. 'Eegduun mana hidhaa maal akka godhu ajajame (lak. 23)?
- g. 'Eegduun mana hidhaa sun maal godhe?

4. Phaawulos fi Siilaasiin miidhuu irratti warri abbaa qabeenyaa, mootich, 'uumanni, 'eegduun mana hidhaa martinu gahee mataa isaanii taphataniiru. Xumura irratti want jiranu martinu gab jedhan. Al takkaa, Waaqayyo hojjetoota Isaa irra goree hojjete. Yeroon akka halkan walakkaa ta'a. Phaawulos fi Siilaas maal gochaa turan (lak. 25) _____
_____.
5. Lakkoobsa 26 irratti Waaqayyo maal godhe? _____
_____.
6. Wantawwan raawwataman maraaf deebiin 'eegduu mana hidhaa sanaa maal ture (lak.27)? _____
_____.
7. Phaawulos maal jedhee iyyee (lak.28)? _____
_____.
8. Amma deebiin 'eegduu mana hidhaa sanaa maal ture? Phaawulos fi Siilaasiin maal gaafate? (lakk. 29-30)? _____
_____.
9. Jarri ammo akkas jedhanii deebisanii," _____
_____.
10. Phaawulos fi Siilaas dubbii Waaqayyo hunda isaanitti dubbatan. Itti 'aanse maaltu ta'e (lakk.33-34a)?
a. _____
b. _____
11. Lakkoobsa 34b irratti waayee 'eegdu mana hidhaa sana maaltu nutti himame? _____
_____.
12. Egaa, Seenich attamitti xumurame? Warra moototatiin ajaja attamiitu kenname (lak. 35)? _____
_____.
13. Ergaa jecha 'eegduu mana hidhaa sanaan jedhameef deebiin Phaawulos maal ture (lak. 37)? _____
_____.
14. Phaawulos maal gaafate (lak.37)? _____
_____.
15. Deebiin yaada Phaawulosiif kenname maal ture (lak. 38-39)? _____
_____.
a. Jarri _____

- b. Jarri dhufanii _____ isaaniin jedhan.
- c. Jara fudhatanii _____ .
- d. Gara _____ isaan affeeran.
16. Phaawulos fi Siilaas garamitti adeemani (lak. 40)? _____
_____
17. Achitti maal godhani? _____ Kanaan booda
bahanii adeeman.

Kutaa 2

YAADA CALAQISAA:

1. Mana jireenyaa Liidiyaa guddaa surra qabbeessa, fi kutaa dukkanaa mana hidhaa jidduu waliin maaddallii attamitu jira! Haa ta’u malee garuu, mana Liidiyaatis haa ta’u mana hidhaa keessa tti iddoo lachuu tti namoonni kun waayee Yesuus dubbiidhaan ni dubbatan, akkasums ni faarfatan. Jarri kun mana hidhaa keessa tti akka kadhatani fi faarffannaa faarfatan nutti himamee jira. Liidiyaanis ni dhaggesse, hidhamtoonnis ni dhagahan. Phaawulos fi siilaas haala isaanii sana carraa waayee Yesuus dhugaa itti bahanu godhanii itti fayyadamani. Yaada kee ibsi: _____
_____
2. Yemmuu waayee Phaawulos fi Siilaas gara iddoo gabaa tti gadgottotamu (gad harkisamu) isaanii dhugaa bahanu sammuu (qalbii) Ximoteewos fi Luqaas keessa yaada attamitu deddebi’aa ture laata? Tarii jarris itti ’aansuudhaan akkas ta’uu laata? Tarii Phaawulos fi Siilaasiin kanaan booda ni arguu laata? Lubbudhaan arguu laata? Yaada kee ibsi.

---

3. Siilaas yeroo inni fi Phaawulos 'uumattan dararamanu, uffanni irraa baafamu, rukutamanu, reebamanu, fi gara mana hidhaa tti darbatamanu, irra caalaa ammoo gara kutaa isa keessoo tti (kutaa dukkanaa tti) darbatamanii milli isaanii jirmaa wajjin cinqaarfamu, sammuu isaa keessa maaltu deddeebi'a ture laata? Kan nu beekuu qabnu, inni shaakala (muuxxanno) akkasi takka'lee kanaan dura arge hin beeku. Dhiphinna (gidiraa) attamiitii! Wangeelaaf jecha haryatama attamii baatanii! Jechoolii Phaawulos duuka buutota Anxookiyaa (HOE 14:22). Tiif, jjechoolii'saa ximootewosiin (2 xim 3:12) jedhe yaadadhu. Yaada kee ibsi: _____

4. Liidiyaaniif, 'eegduun mana hidhaa sun namoota dhiibbaa gaarii fiduu danda'anu dha. Liidiyaaniif miseensonni maatii ishee cuuphamuun isaanii nutty himamee jira (HOE 16:15). Eegduun mana hidhaa tiif maatiin'saa martinu wayituma sana akka cuuphamani nutty himamee jira (HOE. 16:33). Lakkoobsa 34: irratti 'eegduun mana hidhaa sun gammachuudhaan guutame, sababiin'saa Waaqayyo tti waan amaneefidha-innis maatiin'saa martinus. Namonni kun jireenya namoota biro irratti bara baraa dhiibbaa gaarii fidan! Yaada kee ibsi: _____

AKKA FAYADAMAA: Yeroo fudhuu ti ofiikee akka dhiira ykn. Dhalaa tarii dhiibbaa gaarii fiduu tti xiinxali. Yoo sii galees yoo sii galuu dhabaates ati namoota gar biroo irra tti kan dhiibbaa gaarii fiduu dha. Ati ni ilaalamta. Namoonni garbiroon akkaataa ati wall'aanso jireenyaa tiif deebii itti laatu, akka ati jeequmsaaf deebii itti laatu, fi akka nama Yesuusiin beeku tokkoo tti jireenya kee attamitti akka ati jiraatu si ilaalu.

1. Namoonni geengoo dhiibbaa gaarii ati fiddu keessa tti qabamani jiranu 'eenyu fa'i? _____
_____
_____
2. Akka nama haala jireenya dama qinaatiin jiraate, jireenya namoota tokko tokkoo irratti dhiibbaa gaarii fiduu, jireenya kee haa ta'u jettee itti yaaddee attamitti jiraata laata? _____
_____
_____
3. Namonni hedduun ijoollee dhiibbaa garii irratti fiduu danda'anu qabu. Ati tarii jireenya. Daa'ima tokkoo irratti dhiibbaa gaarii 'Uumte jireenya isaanii gara hariiroo dhiyeenyaa Yesuus waliin qabanu tti attamitti fidda laata? _____
_____
_____

KADHANNAA: Taajaajila keetti fayyadamuu isaatiif Gooftaa galatteefadhu, akkasumas qajeelfama akka siif laatutti isa gaafadhu, itti dabalees akka nama warra geengoo dhiibbaa garii kee jala jiranuuf itti gaafatama'saa baree fudhatee tti jechuudha. _____
_____
_____ .

Kutaa 3

SEENSA: Akka yaadachiisa tti imalli misiiyoonnumma inni lammaffaan kan Phaawulos Magaallawwan shan garbiroo ofitti dabalata: Tasaloniizee, Beeriya, Attens, Qorontos, fi Efesoon dha. Tarii maqootiin kun siif keessummaa ta'uu danda'u, yaa tau malee, kitaaboli kakuu Haraa Phaawulosiin barreeffaman keessaa shaman isaanii waldaalee kiristiiyaana maagallawwan

kana keessa jiranuuf barreeffamani. Gabatee qabiyyee mata-duree ilaaliti, kitaaboolii Macaafa Qulqullu kana adda baafadhu.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Taatiwwan tokkoon tokkoon magaallawwan kana keessatti raawwatamani, iftoominaa haa ilallu.

DALAGA KENNAME: HOE 17:1-9 (isa Tasaloniique keessaa) dubbifadhu **SHAAKALA:**

SHAAKALA KENNAME:

1. Phaawulos maal lallabe (lak. 2b-3)? _____
_____
2. Bu'aan lallaba'saa maal ture (lak. 4)? _____
_____
3. Haryatama fi Dhiphina attamiitu iddoo sana tti ta'e (lakk. 5-7a)? _____
_____
4. Himatich maal ture (lak.6b,7b)? _____
_____
5. Himatawwan kanaaf deebiin 'uumatichhaa maal ture (lakk. 8-9)? _____
_____

DALAGA KENNAME: HOE 17-10-15 (*Beeriyaa keessa tti*) dubbifadhu.

SHAAKALA:

1. Waayee warra Beeriyaa maal baranna (lak.11)? _____
_____
2. Bu'aan lallaba Phaawulos maalture (lak.12)? _____
_____
3. Haryatama fi dhiphina attamitu raawwatame (lakk.13-15) _____
_____

DALAGA KENNAME: HOE 17:16-34 (Atteenakeessatti) dubbifadhu.

SHAAKALA:

1. Waayee Atteena maal baranna (lak.16) fi warraAtteena (lak,21)? _____
_____
2. Phaawulos maal lallabe (lak.18b)? _____
_____
Lakkoobsawwan 24-31 keessatti Phaawulos waayee Waaqa hinbeekamne maal lallabe (lakk. 24.31)? _____
_____
3. Deebiin namoota tokko tokkoo maalture(lak.32a)? _____
_____
Deebiin warra kaanii maal ture (lak.32b)? _____
_____
_____ akkasumas (lak.34)? _____

DALAGA KENNAME:

1. Phaawulos Atteens keessatti ittiin morminaan gara Qorontos adeeme (dhaqe). 'Eenyufaa wajjiniin walarge, jarri maliif Qorontos keessatti argaman, akkasumas waayee isaanii maal barattu (lak.1-4)? _____
_____
_____
2. Phaawulos maal lallabe (lak.5)? _____

3. Haryatama fi dhiphina attamiitu iddoo sanatti ta'e (lak.6a)? _____
_____
4. Tajaajila'saa ilaalchise Phaawulos maal beeksise (lak.6b)? _____
_____
5. Phaawulos yeroo mana isa itti 'aanu dhaqe maal arge (lakk.7-8) _____
_____
6. Phaawulos qabaa akkamalee (darara) isa irra gahee maratinu akka waan raawwatame fakkaatu ta'e dhiyaate. Waaqayyo attamitti isa 'eebise (lak.9-11)? _____
_____
7. Yeroo Gaaliyoos bulchaa biyya Akkaiyaa ture Phaawulos irratti maal akka ta'e ilaali. Yihudoonni tokko ta'ani Phaawulos in miidhuud ha fi isa himachuuf gara mana murtoott isa fiduuf "karaa seeraan alata'en amoonni Waaqayyoon akka waaqeffatanu gowwoomsu (ababallu)." Jedhan. gaaliyoos akka isaan dhimicha ofiii saaniitiif murteessanu abboomee dhimicha cufuudhaan mana murtii keessaa isaan baase. Phaawulosiin miidhuudha manna, Yihudoonni maal godhani? _____
_____
_____
8. 1 Qorontos 1:1 keessatti sostenees Phaawulosiif miiltoo imalaa akkata'eyaaduu (tilmaamuu) nidandeenya, sababiin'sa Phaawulos xalaya isaa barreessu jalqabee'ra waan ta'eef, "Ani Phaawulos fedha Waaqayyootiin _____
_____, obboleessaa wajjin _____
."Lakkobsa 2:gara _____ Waaqayyoo isa mandaraa _____."

Kutaa 4

BARUMSA: Imala Phaawulos keessatti haalli (fakkeenyi) guddachaa dhufe. Inni yeroo mara gara mana sagadaa Yihudootaa bakka itti barsiisu, itti muggutu, itti lallabu, fi Yesuus inni kiristoos isa dhiphachuun fi du'aa ka'uun isaaf malee ta'uu'saa mirkanneessu fi ibsa kennuudhaan jalqaba ture. kun ammoo yeroo mara mormiidhaaf sababa ta'a ture. Yihudoonni tokko tokko niamanu; tokko tokko ammoo hinamananu. Giriikonni tokko tokko niamanu, tokko tokko ammoo hinamananu. Tokko tokko hinaaftota, tokko tokko ammoo finciltoota. Tokko tokko

ergicha nifudhatu, akkasumas tokko tokko ammoo tuffidhaan itti baacaani uffanna isaanii tarsaasu turan. Tokko tokko ergicha ofitti haamatu turan, akkasumas ammoo tokko tokko ergich gurra isaaniitiif waan haaraa akka ta'e dubbatu. Akkaataa 'uumatich itti morme itti dhiifne, kan nuti yaadachu qabnu ergich inni Yesuus Gooftaa Jiraataa isa du'aa moo'ee dha jedhu sun sababa mormii akka ta'e dha.

Ergichumtti walfakkaatu kun hanga guyyaa (bara) kanaatti sababa mormii ta'uun'saa itti fufeejira. Ergichi yookiin nifudhatamaa yookiin ammoo ittiin mormama. Yeroodhuma illee, warriAtteena waayee dhimma kanaa Phaawulos waliin haasa'uu fitti fufu barbaadani iyyuu Phaawulos Atteena dhiise bahee, sababiin'saa jarri yeroo isaanii odoo homaa hinhojjetiin kan balleessanu, garuu waayee yaada wwan haaraa taanii oddeessuu fi dhaggeefachudhaan kan dabarsanu (balleessanu) ta'uu isaanii beeka waan tureefidha. Mormiin isaanii namoota sana fi ergaa isaanii dhiibachu dha waan ta'eef.

AKKA FAYYADAMAA: Hambaan gaaficha jira. Ergichaaf deebiin koo maal dha? _____

BARSIIISA:

1. Yemmuu warra ergicha fudhatan ilaallu, want nu hubbannu baayeen isaanii akka Lidiiyaa, akka 'eegduu mana hidhaa, fi bulchaa mana sagadaa sana maatiwwan isaanii mara waliin cuuphamanit jiru. Garbiroon, warri akka Aqiilaa fi Phersiqiila, ammo duuka buutota fi miseensota ta'anii Phaawulos waliin imalAa (adeema)turan. Amma'yyuu garbiroon, warri akka Aphloos, baratootaa fi imaltoota iddo adda addaaa Adeemani obbollowwan jajjabeessanu fi amantoota haaraa barsiisuudhaan kan gargaarsa kennanudha. Waldaan kiristiyaanaa niguddate, niballates.

a. HOE 16:5 akkas jedha, _____
_____ Ni guddatu turan.

b. Akkasumas HOE 19:20 keessatti akkas jedha, “ _____dubbiinGooftaa _____
_____guddachaas _____.”

c. HOE 19:17 kaninnijedhu _____
_____maqaaGooftaaYesuus _____
_____.

2. Waldaaleen kiristiyaana, waan gargar cabuu danda'anuuf, cimsuu fi jajjabeessu akka barbaachiisu Phaawulos fi Siilaas, Barnaabas, Ximotewos fi warra kaaniinis nutty himame jira. Fakkeenyaaf, HOE 18:23 keessatti waayee Phaawulosinni ka'ee naannoo sana mara keessa biyyaa gara biyyaatti adeemuudhaan duuka buutota jajjabeessa askka tureni dubbifna. Kiristiyaannon rakkoo (dhiphina) jabaa danda'aa akka turan fi wara Gooftaa waliin isaan walbarsiisaniin ol kaafamu akka barbaachisu beekamadha.

3. HOE 19:21 keessatti Phaawulos gara _____adeemmeeuuf akka murteeffate nutty himame jira. Yeroodhuma wal fakkaatu keessatti warra karaa kanaa (duukabuutota Yesuus) irratti jeequmsi irra deebi'ee Efeesonitti ka'e. Ergaan Phaawulos kan inni imala'saa isa xumuura irratti labsenama meetii tolchu maqaan'saa, Demeexros jedhamu irratti sababa rakkoo ta'e ti bu'aan isaa tiif daldaltoota isa fakkaatanu adaga'rraabu'e, sababiin'saa "----- (Phaawuios) addaan Efesoon qofatti utuu hinta, in kutaa biyya a siyaa gara caalutti namoota baay'ee amansiiseeyaada isaanii geedarsiiseera (lakk,26b)." Phaawoulos (HOE 19:26a) keessatti imaal jedhe ? _____

_____

_____

Daldalli isanii balaa irraabu'eera akkasumas manni sagaddaa waaqa tolfamtitti guddoo sakka waan waa hinbaafnetti lakka'me akkasumas isheen tarii-----
----- isheeriraa-----

Isheen asiyaan marri fi addunyaan _____

4. Phaawoulos irraa kan hafe namn hnundinu wacaa bareeboba'eejira, Uumatich dhekamsa fi wacaan, " _____," warri walitti qabaman kun yaada walaalchisa keessaa bu'aniiru. HOE 19:32b akkas jedha, "--- baay'een isaanii maaliif akka walitti qabaman iyyuu hinbeekne turan ," Burjaaja'ins Sun

walduara boodaan itti fufe. Sa'aati lama gutuu iyyan , “ Arxemiis isheen Efesoon Gudditiidha (lak. 24) ! “ Jadhan Xumura irratti barreessan magaalicha Uumata cal jechisiise'dhugaan hinganamne jira innis manni sagadaa Arxemiis' eegduu Efesoon akka taate isaan yaadachiise Haasaa isaa itti fufee akkas jedhe, Phaawulos Arxemiisiin hinsaamne yknhinarabasne, kanaafu Demeexros 'eenyuu irrattii yyuu komee yoo qabaate waan kana gara mana murtii tti haa dhiyeessuu (fidu) jedhe. Yaadni (dhimmi) barreessaa magaalicha maal ture (lak. 40) ?_____

Walga'ich hindiigame akkasumas 'uumatich hinbittinaayee.

BARUMSA AFUR

GARA WARRA ORMMAA DHAQAA

HOJII ERGAMOOTA 20-23 –IMALA IRRATTI

IBSA GABAABA WAAYEE BARUMSA 4

Ibsa gabaabaa	37
Seensa	38
Barumsa 4: Hojii Ergamoota 20-23	
• Naga dhaamisaEfsoonitti	39
• Amalla Phaawulos	40
• JeequmsaYerusaleem keesaatti	42
• Dhugabaatii Geedaramu(Amanu) Phaawulos	43
• Phaawulos: Lammii Roomaa	44
• Eegalamu gidiraa (himannaa) Phaawulos	45

SEENSAA

Phaawulos waldaa kiristiyaana Efeson keessa jirtuun nagaan-ta'a jedhee, gara Yerusaleem tti Ayyaana maxinootiif yeroodhaan deebi'uuf ariifacha ture. Odoo mormiin achitti achitti isa'rraa hinga'in dura, yeroo ta'e fudhuu tti amala Phaawulos of 'eeggnoo dhaan (xiyyeeffanna dhaan) ilaali. Haryatamu fi dhiphina akka inni itti hubatu dalaga Gooftaan isaaf kenne, warra hiree dhagna amantoota ta'aniif abdiif godhanna inni qabu fi akkasumas jaalala inni warra isa waliin miiltomaniif qabu ilaali. Imala isaa misiyoonnumma isa xumura'rraa gara Yerusaleem tti yemmuu deebi'u Phaawulos Yaaqob isa obboleessa Yesuusiif, akkasumas jaarsoliidhaaf, "hojjiwwan Waaqayyo warra ormaa jidduu tti karaa tajaajila isaa hojjete (gdhe)" gabaasuuf kuttanno godhatee'rra. Deebii warra kana dhagahanii hubadhu.

Yeroo gabaabaa booda, lubbuun'saa yaaddoo (sodaachisa) jala bu'e, sababiin'saas nama Griikiit tokko gara mana qulqulluma tti waan fideefidha, kun ammo akka seera Yihhuoota tti bakka sana xurreessu dha. Gochaan Phaawulos gochaa attamii kakaase? Warri isa too'annaa jala 'oolchan (hidhan) kun want isaan of irraa ittisu barbaadan maal dha?

Bu'aan'saa maal ture? Xiyyeeffannadhaan dhaga'yi Wanttawwan himatamu (trial) fi ajjeefamu Yesuusiin si yaadachisanu dhageesseta laataa?

GARA WARRA ORMAA DHAQAA

BARUUMSA 4

Kutaa 1

SHAAKALA:

1. Phaawulos gara maqedooniyaa dhaquuf odoo hin ka'iin dura maal goddhe (HOE 20:1)? _

---

2. Isa Phaawulos duraan durse yaade irra (yaade caalaa) imalli baay'ee harkisa ture. Akka lakkoobsa 3 ti maaltu gara boodee tti isa harkise (turese)? _____

---

3. Xumura irratti imaltoota miiltowwan'saa warra Xiro'aadaa keessa turan waliin walitti dabalame (lakk. 4-6). Gochaan (akkataansaa) HOE 20: 7-12 keessa tti galmeeffame maal ture? _____

---

4. Phawwulos gara Yerusaleem gahuuf ariifacha ture (lakk. 13-16). Akka lakkoobsa 16 irratti ibsame'rra tti inni maaliif ariiti kana fakkaatu keessa gale? _____

---

5. Lakkoobsa 17 irratti Phaawulos 'eenyuun barbaacha erge? _____

Jaarsoliin kun gara Efesoon adeemuu dha manna gara Miilexoos dhufan. Phaawulos namoota kana tti maal itti hime?

a. Lak. 18: _____

b. Lak. 19: _____

c. Lak. 20: _____

d. Lak. 21: _____

6. Haalawwan Phaawulosiif jabaa (rakkisaa) turan. _____
_____

inni jireeruya'saa itti jiraatu argina. HOE 20 keessaa wanttawwan tokko tokko xiinxali (ilaali).

1. Lakkoobsa 23 keessatti Phaawulos rakkowwan isa'rra gahanu akka hindinqisiiffanne barr'a. Haafuurri Qulqulluun akka _____ isa 'eegachiiseera.

2. Lakkoobsa 24 irra tti isa keessatti haala ho'aa fi hawwa guddaa argina, kallaticha _____ fi isa Gooftaa Yesuus biraa fudhate _____ Tajaajilli sun maal ture? _____

3. Phaawulos warra gara amantii dhufan kanaa fi warra kunuunsa hafuuraa godhanu kanaaf abdii (waan irraa 'eegu) qaba (fakkeenyaaf lak. 28). Of 'eeggadhaa, karra hoolota Waaqayyo, warra Hafuurri Qulqulluun _____ !
Waldaa kiristiyaana a _____

4. Lakkoobsawwan 36-38 keessa tti jaalaala Phaawulos warra Wangeelaaf jecha isa waliin miiltomaniif qabu argina. Akkasumas Jaarsoolii Efesoon kana irraa adda ba'ee (isaan dhiise deemuuf jechuudha) rakkoon attamii akka isa mudate fi attamitti akka inni isaani'rra gargar of baasee dubbifanna.

AKKA FAYYADAMAA:

1. Amala ofii kee xiinxali. Ammalli kee attamitti cime (jabaate)? _____
_____

2. Yoo namni tokko waay'ee rakkinna (gidiraa) akka yaadakee hirtuuf si gaafateera ta'e, ati maal hirtaaf? _____
_____

3. Akkaataan (haalli) ati jireenya kee Wangeelaaf jiraatu keessa tti gidiraan (rakkinni) ati keessa darbite (baatee) garaa garummaa attamii of keessa qaba? _____

Kutaa 2

SEENSA: Yaaddanoon Hafuura Waaqayyoo, Humna keenya seenaan inni irratti xiyyeeffatu, qabamu Phaawulos, himatamu'saa (hidhamuu'saa) tiif imala inni gara Roomaa tti godhe irrattii. Jireeny Phaawulosiif salphaa akka hinturre ni yaadanna. Phaawulos maqaa Isaatiif jecha akka gidiraa baay'ee baatuu Gooftaan Anaaniyaas tti dubbateera (himeera) (HOE 9:15-16). Imalli Phaawulos itti fufiinsaan Yihuudoota warra isa faana bu'anuun jeeqama ture, akkasumas jarri isa cinquu fi rakkoo kakaasuu dhaan isa rakkisu turan. Phaawulos haryatameeraa, dhagaadhaan rukutameeraa, reebameraa, hidhameeraa, akkasumas mana hidhaatti (wayinii tti) darbatameera. Duutii gonkumaa irraa fagaate hinbeeku, yaa ta'u malee, bakka gahee (dhaqe) hunduma tti lallabu'saa ittuma fufature.

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamootaa:21:27-36 dubbisi. Yemmuu lakkoobsawwan kana dubbiftu jechoolii 'aarii 'uumataa ibsanu ilaali. Sababinni mormii isaanii maal ture?

SHAAKALA:

1. Yihudooni kun 'eessaa dhufani (lak.27)? Attamitti Phaawulosiin beekuu(baruu) danda'an? _____
_____
2. Jarri 'uumaticha _____, Phaawulosiin _____.
3. Maaliif iyyuu turan? Himmannaan (accusation) isaanii maal ture (lak.28a)? Barsiisni isaa faallaa:
  - a. _____
  - b. _____
  - c. _____

4. Himannaan isaanii inni gara biraa maal ture (lak. 28b)? _____
_____
5. Bifa lakkoobsawwan 30-32 keessa jiru ibsi: _____
_____
6. Fincillich bakka kam tti ta'e? Magaalicha? _____,
Bakka'saa? _____.
7. Phaawulosiin ajjeefamu'rra kan 'oolche maal dha? _____
_____
8. Ajajaan sun maal godhe (lakkoobsa 33)? _____
9. Itti 'aanse waay'ee waan ta'ee turee sanaa dhugaa'saa bira ga'uuf yaalii godhe? Maal barate (lak. 34)? _____
10. Jeequmsa (lola) 'uumatichaa ibsi (lak.35)? _____
_____
11. 'uumatichi maal jedhee iyyaa'saa itti fufe (lak.36)? _____
_____

YAADA CALAQISAA:

1. Bifni amma Yerusaleem keessa jiru maal akka fakkaatu namni tokko dinqisiifachuudhaan ala homaa gochuu hindandu. Sababiin jeequmsa akkasii maal dha? Erga Phaawulos Waaqayyoof abboomame, waay'ee Yesuus Asiyaa xiqqoo (Asia minor- yeroo har'aa Turkii) fi biyyoota nannoo mara keessa tti dhuga bumsa kennuu'saa hojjechaa jira ta'e, warri faallaa ta'anii lolanu kun dhugumaan 'eenyu fa'i? yaada kee ibsi: _____
_____
_____

Jechoota lakkoobsa 36 keessa jiranu dursine dhageenye ti jira. Luqaas 23:18 fi Yohannis 19:15 ilaali. Waan 'eerrawwan kana keessa tti raawwatamani (ta'an) ibsi. _____
_____
_____

GAAFFII AKKA FAYYDAMAA: Yoo mormamte ykn. midhaan sii'rra gahee akka namoonni kun cimani (jabaatanii) hojjetan hojjechuuf waayee of kennuu kana fakkaatu kanaa amantiin kee maal fakkaata? _____

_____

_____

Kutaa 3

DALAGA KENNAME: HOE 20:37-22:21 dubbisi. Jalqaba, Phaawulos inni 'eenyu akka ta'e ibse. Itti 'aanse dhuga. ba'umsa'saa kenne. Lakkoobsawwan kana keessa tti iftoomina kana ilaali.

SHAAKALA:

1. Phaawulos dhuga-ba'umsa isaa kennuu barbaade. Lakkoobsa 37 irratti maal gaafate? _____
_____
2. Phaawulos 'uumata tti haasa'uuf (dubbachuuf) hayyama fudhateera (lak. 40). Afaan maaliitiin fayyadame? _____. kun afaan warra isa dhagahani ti. Yeroo inni dubbate _____ akka ture nutti himame jira.
3. Waan Phaawulos hire xiinxali (ilaali).
  - a. Jalqaba, waay'ee abaabayyuuwaa (hidda dhaloota'sa) hundeesse (lak.3a). _____
_____
  - b. Sadarkaan barumsa'saa maal ture (lak. 3b)? _____
_____
  - c. Amalii isaa kanaan dura maal ture (lakk. 4-5)? _____
_____
  - d. Itti 'aanse, muuxxannoo (shaakala) jijjiramu isaa isa karaa _____ isaaniif hire.

Gaaffii Yesuus: _____

Gaaffii Sa'ool: _____

Deebii Yesuus: _____

Gaaffii Sa'ool: _____

- Deebii Yesuus: _____
- e. Lakkoobsawwan 12-16 keessa tti bifa (waan) Anaaniyaas wajjin ture ibsi: _____
_____
- f. Yeroo Yerusaleem tti deebi'e Phaawulos maaltu ana irratti ta'e jedhe (lakk. 17-20)? __
_____
_____
- g. Abboomiin Gooftaa maal ture (lak.21)? _____
_____

YAADA CALAQISAA:

1. Phaawulos waay'ee muxxanno jijjirama'saa guddaa (gad-fageesse keessa lixe. Tarii jijjiramni dinqisiisaan (dramatic) kan akka Phaawulos hinjiru ta'aa. Gooftaan Yesuus ofuma isaati isa waame! Jijjiiramuun baayy'ee waayeen'saa dhima ifa qulqullu, dhima jaammummaa, dhimmi'saa martinu waan garaa Sa'ool keessa tti ta'ee (rawwate) ti. Karaan inni irra adeeme akka nama Yemmuu Isxifanoos rukutamuuf ajjeefamu tti itti walligalee (mirkanneesse), akka nama namoota mana hidhaatti galchisiise, fi warra duuka-buutota **KARAA** kanaa ta'an haryachaa ture ti-jalqabe hanga akka nama ofumaa siiti rukutamee (reebame), hidhame, fi haryatame ti, sababiin'saa, amma inni duuka-buutuu KARAA kanaa ti waan ta'eef. Inni cuuphameera. Cubbuun'saa irraa dhiqameera. Inni maqaa Gooftaa waamee'ra.

- a. Dhuga ba'umsi inni afaan Araamaa'iktiin dubbate kun warra isaa dhagahaaniif dudhaa (gatii) maalii qaba? _____
_____
- b. Ani dhuga ba'umsa jijjiirama garaa irraa ta'ee qaba? Dhuga ba'umsi koo maal dha? __
_____
_____

c. Dhuga-ba'umsi koo warra isa dhagahaaniif gatii malii qabaachuu danda'a? _____

2. HOE 22:21 waan Gooftaan isaan jedhe nutti hima, “ _____
_____, ‘ _____ ani faggootti _____ .”

Phaawulos akka nama ergame tokkootti jiraate! Inni nama misiyoonumma irra tti bobba'ee dha, ergama Waaqayyoo, warra ormaa warra badan qaqqabuudhaaf kan ergame. Waaqayyo nama hawwa guddaa qabu tokko barbaada, Inni garaan jijjiramaa Sa'ool tajaajilaaf (fayyaduuf) gar asana tti qajeelchee, hawwa guddaa walfakkaatu sana ergama isaatiif warra Ormaa akka qaqabu godhe. Yaada kee ibsi: _____

AKKA FAYYADAMAA:

1. Ati hawwi in (kaka'umsi) kee attami? Dhimoota Waaqayyoo tiif inaaffaa hamamii qabda? Ergama Waaqayyoo tiif kaka'umsa (hawwa) attamii qabda? Akka nama Waaqayyoon ergame tokkoo tti jiraachuu dhaan gamachuu guddaa ni argattaa, akka nama ergama keessa jiraatu tokkoo tti jechuudha? Maqaa Yesuusiif jettee rakkowwan dhiphina tiif haryatama adda addaa keessa darbuuf fedha qabdaa? _____

2. Warrabadan bira ga'uuf Waaqayyo akka abjuwwan kee tiif hawwii kee ergama Isaa keessa tti itti fayyadamu, fedhiwwan kee ilaalchise yaadni kee tokko tokkomaal fakkaata? _____

Kutaa 4

DALAGA KENNAME: HOE 22:22-29 dubbisi. Seenich qondaaltota warra Roomaa irraa rakkowwan tokko tokko itti fida.

SHAAKALA:

Lakkoobsa 21 keessa tti Phaawulos akkas jedhe, Gooftaan gara biyya faggoo tti warra ormaa tti akka na ergu natti Hime. Hanga qabxii kana irra gahanu tti hundinu xiyyeeffannaadhaan dhaggeeffatu turan. Itti 'aansee lakkoobsawwan 22-24 Maatu ta'e _____

---

2. Phaawulosiin reebuudhaaf (garafuudhaaf) teepaan dhisan. Gaafiin Phaawulos maal ture (lak.25)? _____

---

3. Egaa, angafich dhibbaa sun gara komaandericha (angaficha kumaa) dhaqee gabaasa godhe, “maal gochuuf jettaa? _____ Nama _____,” namni lammii Roomaa ta'e tokko reebamudhaan, facceedhaan (roobiidhaan reebamu), ykn. fannifamuu dhaan hin adabamu. Addabiileen kun seera warra Roomaatiin dhorkamaniiru. Amma egaa rakkootu dhufe. Kanaaf jecha, angafich kumaa Phaawulosiin isa gabaasicha mirkaneesse gaafate. Inni lammii Roomaa ti. Dhugaadhumaan, jedhe Phaawulos, “ Ani garuu ittan _____ .” (jedheen).

4. Warri Phaawulosiin gaafachuuf ergaman kun isaa'rra battaluma sana akka _____ nutti himamee ti jira (lak. 29). Ajajaan kumaa sun mataan'saa _____ Maaliif? _____

Kutaa 5

SEENSA: Amma himanni (hammeessun) Phaawulos 'eegalameera. Phaawulos karaa baay'ee akka Yesuus (haala hamaadhaan) qabame tti qabamuusaa ni hubbanna. Akka ilaalcha Gooftaa tti waan dogongaraa tokko illee hindalagne, garuu akka ilaacha warra Yihudoota tti hanga duutti

isaaf maluu tti seeraa diigeera (jeeqeera). HOE 21:36 keessatti 'uummatich iyyuu'saa ittuma fufee, "Balleessi!" jedhan. HOE 22:22 keessatti ammas irra deebi'ee uumatich akka iyyee dubbifanna, "Nama akkasii lafa irraa balleessuun ni ta'a, inni jiraachuun hin ta'uuf!" jedhan. Kun martinu karaa hedduu,"fannisi! fannisi!" isa jedhaniin wal fakkaata. Boqonnawwan Hojii Ergamootaa muraasni kana tti aanaanii jiranu waay'ee himalama'saa dubbatu. Yihuudonni akka inni ajjeefamu barbaadu, warri Roomaa ammoo isa irratti maal gochuu akka qabanu hinbeekanu, sababiin'saa inni lammii waan ta'ee fi, akkasumas seera warra Roomaa jeequuf (diiguuf) homa tokko ille hindalagne waan ta'eef dha.

DALAGA KENNAME: HOE 22:30-23:11 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Ajajaan kumaa sun amma yeroo itti fuulaa-fi-fuulaan ittin mormanuu dha jedhee yaade. Want inni baruu barbaade maal dha (lak. 30)? _____
_____
2. Phaawulos 23:1 keessatti maal labse? _____
3. Anaaniyaas maal ajaje (lak.2)? _____
4. Anaaniyaas angafa lubaa ta'uu'saa odoo hinbeekiin, Phaawulos maal jedhee ture (lak.3)? _____
_____
_____
5. Phaawulos lachanu, Fariisonni fi Saduqoonni walga'icha keessa akka jiranu baruun'saa (beekuun'saa) nutti himameet jira. Itti 'aanse maal jedhe (lak.6), jechuun waan sababa muggutti (waldhabiinsaa) ta'ee, tuuta sana gargar qoode jechuudha (lak. 6b)? _____
_____
_____
6. Bifni itti 'aane jiru maal akka fakkaatu ibsi (lakk.9-10). _____
_____
_____
7. Sababiin isaan itti caalchisanii 'aaran waan Gooftaan isaa tti dubbateef moo, yookiins waan Gooftaan isa gara warra Ormaa tti, warra jarri akka saba filatamtootaa Waaqayyoo

tti hin ilaalle (hin fudhanne) tti isa ergeefidha? Ati maal yaada, maaliif? _____
_____
_____

8. Ajajaan kumaa sun irra deebiee waay'ee lubbuu Phaawulo siif ni sodaate, kanaafu warra shengoo (angafoota) biraa isa baase. Turee halkan sana maaltu ta'e (lak.11)? _____
_____

Phaawulos gara Roomaa dhaquuf jira.

DALAGA KENNAME: HOE 23:12-22 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Shirichi (koratich) maal ture, akkasumas 'eenyutu itti hirmaate (lakk. 12-15)? _____
_____
_____
2. Waay'ee shira kana 'eenyu tu dhagaye (lak. 16)? _____
_____
3. Odeeffanno sana dhagayee maal godhe (lakk. 17-21)? _____
_____
4. Ajajaan kumaa sun durbii Phaawulosiif ajaja maal jedhu laate (lak. 22)? _____
_____

DALAGA KENNAME: HOE 23:23-35 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Ajajaan kumaa sun itti 'aanse maal ajaje (lakk. 23-24)? _____
_____
2. Qiisaariyaan Samariiyaa fi Judiyaadhaaf teessoo bulchiinsa Roomaa ti. Feeliiks bulchaa bakka bu'aa Roomaa ti. Ajajaan kumaa sun Phaawulos imala naga qabuun adeeme himatama isa irraa jiruuf Feeliiks duratti akka dhiyaatuuf jecha loltoota, yaabbatoota fardaa, fi 'eebo-qabdoota mara qopheesse.

3. Waan ajajaan kumaa klaawudiiyos Lissiiyaas Bulchaa sana tti barreesse golobi (lakk. 27-30) _____

4. Loltoonni ajaja isaanii fudhatanii, Phaawulosiin abboota faradootiin Feeliiksiin gahaan (kennan). Feeliiks erga xalayicha dubbisee booda maal murteesse (lak. 35)? _____

BARUMSA SHAN

NIDHAGAU

HOJII ERGAMOOTA 24-28 ROOMAA

IBSA GABAABAA 5

Ibsa gabaabaa 47

seensa 48

Barumsa 5: Hojii Ergamoota

- Phaawulos Feeliiks Fuunduratti 49
- Phaawulos fi Fesxoos 50
- Falma Phaawulos 51
- Gara Ixaaliyaa Markaban 53
Deemuu'saa
- Qilleensa (Bubee) Galaana'rraa 54
- Xumura irratti Roomaa ga'uu 57
- Kan Beekame Haa ta'u 58

NIDHAGA'U

SEENSA

Imalli Phaawulos gara Roomaa dheeraa fi ariifachiisa ture. Inni Feeliiks Fesxoos akkasumas itti fufee Mootii Agriiphaa fundura tti himatawwan jabbeenyaan dhabbate. Yemmuu qu'aacha adeemtu waayee adeemsa isaa galaana'rraa tiif Roomaa gauusaa barata. Yesuus fuula'saa gara Yerusaleemtti qajeelfate, fannoo irratti jabinaan obse Phaawulos fuula'saa gara Roomaa tti gajeelfate, gonkuma hinraafamne. (hinsoodanne)

Dhiyaa tti damaqaa Phaawulos bulchiinsota fi mootii fuunduratti mulise ilaali. Dursa'saa fudhate kaayyoodhaan (fedhaan) waan Waaqayyo lubbuu isaatiif godhe dubate. Mana murtii dhiyaatiin isaa akka nama “Dhuga Baatuu koo” taata jedhemee tti dubbachuuf, akka carraan garbirraan isaaf kenname tti ija jabina guddaa fi ofitti amanannaa dhaan akka nama qulquulluu tti ture.

Waan tokkoon tokkoon warri bulchiinsot fi moototaa waay'ee Phaawulosiif jedhan baradhu. Imala saakarraa'aa dhaaf bidru isa Roomaa dhaqu'rra tti olba'i. Gara Roomaa boodeetti hafte qaqqabu keetti gammadi, akkasumas Yemmuu Phaawulos Moottumma Waaqayyo lallabu, Yemmuu inni waay'ee Gooftaa Yesuus Kiristoos “ija jabina mara fi gufannaa malee” barsiisu dhagahuu keetti tasgabaayi.

NIDHAGA'U

BARUMSA 5

Kutaa 1

DALAGA KENNAME : Hojii Ergamootaa 24 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Himannawwan Phaawulos irratti Feeliks fuunduratti Ananiyaasiin, jaarsollii fi abbaa seeraa xerxilosiiin dhiyaatan maal fa'i turan (lakk. 5-8)?
  - a. Lakkoobsa 5a _____
  - b. Lakkoobsa 5b _____
  - c. Lakkoobsa 6 _____

Akkasumas Yihudoonni himannawwan kun dhugaa dha jenanni ni labsu turan (lak.9).

2. Goloba irra tti Yemmuu of irraa ittisu (faccisu) Phaawulos maal jedhe (lakk. 10-21).
    - a. Lakkoobsa 14a _____
    - b. Lakkoobsa 14b _____
    - c. Lakkoobsa 15 _____
  3. Ida'amaan, Phaawulos falmii himatoota'saa gatii dhabsiisa ture (lak. 18). 'Uumanni na biratti hin tuutofne, waci tokkos hiinture.
  4. Want Phaawulos lokkoobsa 21 keessa tti jedhee sababii inni himanna'rra jiru keessaa isa tokko dha? _____
_____
  5. Feeliks Yeroodhaaf walga'icha dhaabe. Murtoon'saa maal ture (lakk. 22-23)? _____
_____
  6. Phaawulos fi Feeliks jiduu tti hariiroo gammachiisatu dagaage Feeliks Phaawulosiif erge. Phaawulos waay'ee malii dubbate (lakk. 24-25)? _____
_____
- Karaa garbiroo, Feeliks, waan garbiraa abdata ture. Inni maal dha(lak. 26)? _____
_____

7. Waggooliin laman ni darban. Akka bulchaa kutaa biyyaa sana tti 'eenyutu Feeliksin bakka bu'e (lak. 27)? _____

DALAGA KENNAME: *Hojii Ergamootaa 25 dubbisi.*

SHAAKALA:

1. Qisaariyaa erga gahee yeroo gabaabaa booda Fiseexus gara _____ ka'e (adeemuuf jechuudha).
Achitti maaltu ta'e (lak. 2)? _____
2. Geggeessitoonni Yihudoota maal barbaadu turan (lak. 3a)? _____
3. Shirrin isaanii maal ture (lak. 3b)? _____
4. Fiseexus maal isaani tti hime (lakk. 4-5)? _____
5. Manni murtee walgahani. Phaawulos fuundura isaanitti dhiyaate. Lakkoobsa 7 irraa maal baranna? _____
6. Phaawulos falmanna(muggutti) isaa keessa tti maal jedhe (lak. 8)? _____
7. Lakkoobsa 9 irratti waay'ee Fiseexus maal hubanna? Inni Phaawulosiin maal gaafate? _____
8. Lakkoobsawwan 10-11 keessatti maal waliin jedhan? _____
9. Phaawulos Qeesaar tti (ol) iyyate. Fiseexus maryatoota isaa waliin walgaye kana labse, “ _____ .”

YAADAA CALAQISAA: Namni tokko galee (anqoo) isa lakkoobsa 11 irra jiru «... dabarsee na kennuu ...» jedhu hubachuu dhaa mannaa homaa gochuu hindandau.

Altakkaa irra deebi'ee jechooliin kun waayee himannaa Yesuus nuyaadachiisu. Inni 'Aannaa tti, itti' aansee Qayyaaffaa tti, ammoo darbee Phiilaaxosii tti, itti aansee Helrodisi tti dabarfamee kenname. Xumura irratti akka fannifamuuf dabarfamee kenname (Yohannis 19:16). Yesuus irratti maal akka godhanu 'eenyu iyyuu hinbeeku ture, akkasuma Yaada Xumura irratti, Phaawulos irratti waan godhanu 'eenyu illee hinbeeku ture. Nuufiis, akkuma kana, jireenya mataa (ofii) keenyaa irratti fillanno xumuraa akkasi tu nuuf kenname. Ani Yesuus irratti maalan godhan ture? Ani Isa amaneen fudhadha'moo ykn. abba ta'e tokkotan dabarsee Isa kenne, hariiroo Isa wajjinii, isa jireenya fi fayyina bara kanaaf bara isa itti 'aansee dhufutti anaaf kennun dhaba laata? Yaada kee ibsi: _____

Kutaa 2

BRSIISA Fiseexus

akka inni hiika itti laatuuf isatti dhiisuu isaatiin Feeliks tti xiqqoo 'aaree ture jenne golobu ni dandeenya. Inni Phaawulos irra tti maal gochuuu qaba ture? Yihudoonni akka inni balaaleefatamu barbaadani turan, Fiseexus garuu seerri Roomaa himatamaaniifi himatan fuulaa fuulaatti akka wali tti dhufanu fi himatamaan fillannoo warra isa himatani'rraa ofii isaatiif falmachuuu (muggutu)qaba jedhee itti ciche. Phaawulos gara Yerusalee tti ergamuudhaa mannaa, gara Qeesaari tti ol iyyate. Fiseexus akka fillannoo dhabe mooticha Agriiphaa isa Barniiqee waliin Qisaariyaa daawwacha tureef ibsa laateef. Fiseexus ibsa laachuu isaa itti fufee, waldhabiinsi geeggeesitoota Yihudootaa fi Phaawulos jidduu jiru dhimma amantaa isaanii waliin kan walqabatee dha jedhe. Iftoominaan, Fiseexus waayee “ nama isa du'ee Yesuus jedhamuu, isa Phaawulos jiraataa dha jedhuu” homaa tokko illee hinbeeku. Inni maal gochuu qaba? HOE 25:22

irratti Agriiphaan Fiseexuusiin akkas jedhe, “ _____
_____
_____.”

SHAAKALA:

1. Yeroo Phaawlos ol lixe haalli kutaa dhaggeeffatootaa keessa ture maal fakkataa ture (lak. 23)? _____
_____
2. Fisexuus akkas jedhe. Walgayii kanaaf dhimmi’saa (Fiseexus jechuudha) maal inni (lak. 24-27)? _____
_____
3. Phaawulos himata isa irratti dhiyaate irratti falmii’saa akka dhiyeeffatu tti carraan kennameef. Golobni jechoota isaa jalqabaa maal ture (HOE 26:4-8)? _____
_____
4. Phaawulos himatama ta’uu’saa (akka himatama irra jiru) attamitti amane (lak. 8)? _____
_____
5. (Barri, ykn. Seenaan) boodaa Phaawulos maal fakkaata (lakk.9-11)? _____
_____
6. Lakkoobsawwan 12-18 keessa tti Phaawulos dhuga-baatii jijjiirama isaa hiree jira. Lakkoobsawwan kana keessa jiranu hedduun irra deebiii waan Phaawulos ’Uumata waliin Yerusaleem keessa tti hirmaate dha (HOE 22). Lakkoobsawwan 15-18 tti xiyyeeffanaan ilaali. Waan Yesuus Phaawulosiin jedhe ibsi.
  - a. Lakkoobsa 16:(26:16): ... ! Anaaf _____
mula’chuuf jiruuf _____ taata.
  - b. Lakkoobsa 17: Warra ani _____ sabaa _____
_____ kanatti _____ saba _____ sin ’oolcha.
  - c. Lakkoobsawwan 17b-18: ani _____
’aangoo seexanaa _____
_____ sin erga anaan jedhhe.

7. Phawuloos egaan ani lallaba kootii maal an jedha jedhe (lak. 20b)?
  - a. Yaada garaa _____
  - b. Gara Waaqayyoo tti _____ ,
  - c. Hojii _____ akka hojjetaniif _____ .
8. Phaawulos waay'ee dhuga bahu'msa'saa maal jedhe (lakk. 22-23)? _____
_____
9. Fiseexus falmii Phaawulos iyyuudhaan addaan kute:
“ _____ .”
10. Phaawulos Fiseexuussin inni maaraatuu (nama qalbii dabarsee) odoo hinta'in garuu nama dhugaa dubbatu fi waan amansiisaa qabu akka ta'e itti hime. Agriigriiphaa tti kallattic maalii agarsiisee (lak. 26)?
11. Inni Agriiphaa gaaffii maal jedhu gaafate (lak. 27)? _____
_____
12. Deebiin Agriiphaa maal ture (lak. 28)? _____
_____
13. Deebiin Phaawulos maal ture? _____
14. Itti 'aansee Fiseexus, mootii Agriiphaa, Berniiqee, fi warri jara waliin ta'anii turan garbirooniis kutaa sanaa bahanii deemaan. Mariin isaanii waliinii maal ture (lak. 31)? _____
_____
15. Agriiphaan Fiseexuusiin odoo inni maal ittiin jedhuu dhageenya? _____
_____

Kutaa 3

YAADA CALAQISAA: Yeroo muraasa fudhutti Phaawulosiin, inni himatamaan, gara kutaa namoonni jranu tti, bulchaanfi mootiin qondaaltonni ol anaa fi namoonni beekamoon magaala tti waliin taa'nitti OR seene adeemu xiinxali (ilaali) (HOE 25:23). Ati odoo Phaawuosiin taate, maaltu siitti dhagahama ture? Waay'ee yeroo kanaa Sammuu kee keess tti maal yaada? Qaanii (yeellootu) siitti dhagahama? Ni 'aartaa? Ni dhiphata? Phaawulos maaltu itti dhagahama jettee yaada? Hojii Ergamootaa 26:2 ilaali. Phaawulos gumii (uumata) kana attamitti ilaala? Yemmuu inni achitti dhiyaate falmii jalqabu dadhabii moo jabina tu siitti dhagahama? Phaawulos waay'ee

abdii isa keessa jiruu dhugaa bah'uuf carraa attamii argatee! Phaawulos akka nama birmadu tti dhiyaate, akka nama dalaga cubbuu kam irraa iyyuu walaba ta'ee tti jechuu dha. Inni Waaqayyo maal isaan dalaguuf akka isa waamee seenaa'saa himuuf (dubbachuuf) walaba ture. Inni nama misiyoonnummadhaaf ergamee dha, ergama Waaqayyootiif, ija uumata banuuf dukkana irraa gara ifaa tti isaan deebiisuuf, aangoo seexana irraa gara Waaqayyotti akka isaan deebi'anuu fi dhiifama cubbuu argatanu fi warra amantiidhaan karaa Yesuus qulqullaa'nni waliin akka iddoo (bakka) argatanu tti jechuudha!

GAAFII AKKA FAYYADAMAA: Abdii isa ana keessa jiru (sana) akkan labsuuf haalawwan carraa naaf kennan tokko tokko maal fa'i laata? _____

KADANNAA: O Yesuus, akkuma Phaawulosiin ergite, anaanis akkuma kana gara warra siin hinbeekne tti anaergi. Kaayyoodhaan jara tti ana ergi. Akkan ija isaanii bane dukkana'rraa gara ifaa tti isaan deebisu tti na ergi. Akkan aangoo seexana irraa gara Waaqayyoo tti isaan deebiise dhiifama cubbuu fudhatanu fi warra amantiidhaan qulqulla'aani iddoo argatan akka ta'anuu tti. Dalaga kenname kanaaf na jabeessi. Akka nama abdii isa/ishee keessa jiru jiraatu fi mirkanneessu tokko tti akkan dubbadhu tti cimina fi ija jabina naaf kenni _____

Kutaa 4

SEENSA: Xumura'rra tti gara biyya Xaaliyaanitti markaban akka adeemanu murteeffame (HOE 27:1). Phaawulos fi hidhamtoomni garbiroon (itti) gaafatama Yuliroos, ajajaa kumaa kutaa loltoota Impaayerichaa jala turan. Phaawulos waliin warri adeeman marri 'eenyu fa'i akka ta'an hinbeeknu, garuu Arisxrookos isa waliin akka ture beekna, akkasumas Luqaas inni barreessa

kitaaba Hojii Ergamoota ta'ees jira, sabaabiins'aa bamaqaan (pronoun) inni "nu'i" jedhu fayyadama'raa 'ooleera waan ta'eef-markabicha'raa ni yaabanne (keessa ni seenne). Gaalanicha'rra adeemu jalqabne. Tarii Arisxrookosiin, nama maqedooniyaa dha 'eegale miiltoo imala Phaawulos ta'e sana, wayita 'uumattan Efeeson keessa tti fincilli ka'ee ture sana isa qabame ni yaadatu ta'a (HOE: 19:29).

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamootaa 27:1-12 tti dubbisi.

SHAAKALA:

1. Lakkoobsa 3 irratti hariiroon Yulii'os fi Phaawulos jidduu jiru waay'ee maalii akka ta'e nutti himame? _____
_____

Dhimmich irra caalaa akka waan Phaawulos hiryoota'saa daawwachuuf gad dhiifame fakkaata, akkasumas imala galaana irraa odoo hinjalqabin dura ni deeb'a jedhame 'eegama ture. Akka waan cancalaan hidhame fi 'eegumsa wardiyoota isa ilaalcha cima jala gale hinfakaatu.

2. Yemmuu lakkoobsawwan 4-12 tti baay'ee si'attanii dubbifattanu maal hubattu? Haalli galaana biraa sun maal fakkatu turan?
  - a. Lakkoobsa 4: _____
  - b. Lakkoobsa 7: _____
  - c. Lakkoobsa 7: _____
  - d. Lakkoobsa 7: _____
  - e. Lakkoobsa 8: _____
  - f. Lakkoobsa 9: _____

3. Imalich 'eegalameera garuu yeroon hedduun badeera (mancaera), akkasumas waqxiin (yeroon) filatamaan markabaan adeemuu darbeera. Amma gara xumura Ffulbaanaa tiif, jalqaba Onkololeessaa waan ta'eef dooniidhaan adeemuun adaga (miidhaa) qaba (lak.9).

Of 'eegachiisn Phaawulos lakkoobsa 10 irratti kenne maal ture? _____

_____

4. Of 'eegachiisni Phaawulos ajajaa kumaa sanaan, kapiiteenii markabicha fi abbaa markabichaa bira tti hindhagahamne(hinfutamne). Murtoon warra lakkoobsan hedduu maal ture (lak. 12)? _____

DALAGA KENNAME: HOE 27:13-26 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Yemmuu qilleensich humna bubbee cimmaa irra qaqabe tti, markabichii jeequmsa bubbee tiin rakkate. Amma qabsoon jiru markaba balaadhaan dhamaatu 'oolchu dha. Jarri _____ darbachuu 'eegalan (lak. 18) Lakkoobsi 19 akka nutti himu tti jarri caalaa tti iyyuu _____ darbatan.
2. Warra markaba 'oofanu gara lafaa tti fiiguu kan isaan sadaachise dhahaa galaanaa fi obonboleeroo tti qofa odoo hinta'in, garuu obonboollettich hamaachaa adeemuun'sa geggeessaa gargaarsaa kan aduus haa ta'u ykn. Kan urjota malee akka isaan hambiseef nutti himamee ti jira. Haala xinsammuu attamiitu warra bidiruu irra jiranu kana irra gahee (ta'e) (lak. 20b)? _____
_____
_____
3. Itti 'aanse wanti dhufe jecha Phaawulos isa " Ani durse isinitti himeen ture" jedhuu dha. Inni maal isaani tti himee ture (lak. 21)? _____
_____
4. Akkasumas Phaawulos namoota sana ni jajjabeesse (lak.22) _____
_____
5. Ergaan ergamticha maal ture (lakk. 23-24)? _____
_____
_____
6. Egaa, oduun gaariin inni lakkoobsa 25 keessa jiru maal dha (jedha) _____
_____

7. Oduun gadheen inni lakkoobsa 26 keessa jiru maal dha? _____

YAADA CALAQISAA: Murtoon wayyabaa (majority) murtoo isa hundaa caalu ta'uu dhabuun'saa kan nama gammachiisu mitii ree? Lakkobsa 12 irratti kan murteesse wayyaba akka ta'e nutti himamee'ra. Waay'ee ballawwanni odoo hindhimmin, of 'eegachiisichaaf odoo hindhimmin, wayyabichi gorsa kenname tuffate. Sababii murtoo sanaa irraa kan ka'e Phaawulos fi warri isa waliin galaana irra adeemaa jiranu haala abdiin kutanna keessa turan. Markabni dullooma fi balaadhaan dhahama jiru sun kan inni walitti suphamee (hidhamee) jiru funyoo dhaan. Imaltoonni sun beela'aniiru. Fe'iisni fi meshaan markabicha gara alatti darbatama jira, itti 'aanse lakkoobsa 20 irratti. "... Yommusuma ooluudhaaf abdiin nuyi qabnu hundinu ni cite." Jedhammera. Yeroo akkasi kana wanti inni Xumuraa namni tokko dhagahuu barbaadu waan jecha akka, "Ani isinitti himeen ture." jedhuudha. Yaa ta'u malee, sun wanta Phaawulos siirrii tti jedhee dha. Garuu wanti inni jedhe kana qofa miti. Waaqayyo irra deebisee Phaawulos gara Roomaa tti dabarfame akka kennamu mirkaneesseef. Akkasumas, arjjumaa (tola) Isaatiin lubbuwwan warra isa waliin doonii dhaan deemaa turani Phaawulosiif kenne. Sagallewwan jajjabina kanaan, Phaawulos Waaqayyo wanta jedhe akka godhu, dhugumaan Inni akka goduu amane jiraate.

AKKA FAYYADAMAA:

1. Ati yoom jireenyi kee bubbee balaatiin dhama'uudhaan adeemsi jireenyaa rakkisaa akka ta'e siitti fakkaate beekta? _____
2. Yeroo murtoo wayyabaa duukaa buutee (turtetti) (jettetti) muuxxanoon kee maal fakkaata? Akka mucaa (dhalaa) tti? Akka lammi tti? Akka geggeessa tti/akka duuka bu'aa tti? _____

-
-
3. Murtoon wayybaa amantii kee irratti, ejjenno kee irratti, firdii kee safuu irra tti sababa yaada itti walfakkeessu sii'tti ta'e beektaa? Ta'ee'raa yoo ta'e, attamitti? _____
-
-

Kutaa 5

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamootaa 27:27-44 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Halkan kudha afur guutuu dooniin sun gaalana irra asiif achi dadarbatama ture. Shofeerronni doonichaa akka waan lafa gogaa bira gahani tti yaadani. Dooniin sun kaataa dha wajjin walrukkutti jedhanii waan sodaataniif, doonii sana'raa gara bidiru lubbu-baraartu tti darbanii miliquuf yaalii godhani. Phaawulos ajajaa kumaa tiif loltoota tti maal hime (lak. 31)? _____
-

Egaa, wanti xumura irratti gara galaanaa tti darbatamuu (baduu) qabuu bidiruu lubbu-baraartuu sana dha.

2. Phaawulos amma akka isaan _____ ta'anuuf jajjabeesse (lak.33). Phaawulos martinu akka isaan 'oolanu (fayyanu) amanuudhaan jiraate, garuu humni isaanii 'ooluuf 'eeguuf jecha nyaachu qabu. Akka nyaatanu isaanii tti hime, akkasumas itti 'aansee daabboo fudhate, galatteeffatee, cabsee, nyaachuu jalqabe. Waan salphaa fakkaata! Sababiin'saa warri imala irra jiranu garbiroonis akka akkas godhanu jajjabeesse. Imal'rra kan turan meeqa dha? _____
-
3. Erga nyaatanii booda maal godhani (lak.38)? _____
4. Barii baraaqa irra maaltu ta'e (lak.39-44)? _____
-

5. Akkuma Phaawulos akkas ta'a jedhe sana dooniitiin gara lafa gogaa tti 'oofamte. Loltoonni maal gochuu barbaadani turan (lak.42)? _____

6. Murtoon ajajaa kumaa sun maal ture (lak.43)? _____

Namoonni tokko tokko markabichaa irraa utaaan, akkasumas kaan saanqawwantti (laaxaawwantti) rarra'an ykn. Cacacabaa markaba tti rarra'an. Akka kana tti _____

(lak. 44b).

YAADA CALAQISAA: Doonich wara imala'rra turan ni 'oolche (lak.31). Doonich dhahaa hoomacha danbalii sanaan ciccitee caccabe (lak. 41). Caccaboonni sun warra daakaa hindandeenyeef 'oolchitu lubbuu ta'aniif (lak.44). Doonittiin hawwassa shoofeerota, hidhamoota, loltoota, fi ajajaa kumaa of keessa tti baatee turte. Jarri kun imaltoota 276 turan. 276 martinu ni 'oolaan. Haalli jarri kun keessa turan hama ture. Want naannoo isaanii ture marri doonicha ni rurrukuta ture. Oomachi danbalii sun ni rukkuta ture. Kuusni cirrachaa akka dooniitiin gara lafa gogaatti 'oofamtu godhe. Yaa ta'u malee, Phaawulos akkas jedhe" yoo namoonni kun _____

_____, isin 'ooluu _____

_____ (lak.31)." Doonitiin namoota kana obonballeetti sana keessa tti baatee turte. Dooniittiin nammoonni 276 akka 'oolanu dandeesisteetti. Waaqayyo yeroo obonballeetti sana doonii sana tti dhiyeessee obonballeeticha keessa tti ammoo walitti qabee turse. Yoodhuma illee doonittiin cabdee cicite iyyuu, caccabooliin sun illee hundi isaanii nagaa dhaan. gara lafa akka qaqqabanu dandeessisanii. Yemmuu nuti obonballeetti jireenyaa keessa gallu amantiin doonii nuuf

ta'a. Qulqulluun Phaawulos ximootewosiin yemmuu jajjabeessu lola isa gaarii akka lolu barreesseef, jechuun amantii dhaa fi qalbii (sammuu) garii tti qabamee jechuu dha. Itti 'aansee caccabina doonii akka fakki itti fayyadame. Ximootewosiin akkas jedhe, "kanaafis _____ yaada garaa isaanii tuffachuu _____ amantii isaanii akka _____ (1 ximootewos 1:19) fi 1 ximotewos 6:2 keessatti Phaawulos waay'ee warra ... amantii akeekkatan _____"

AKKA FAYYADAMAA:

1. Lola amantii isa gaarii akka ati loltu kan si jajjabeessanu 'eenyu fa'i? _____
_____
2. Warri ati lola amantii isa gaarii akka lolanuuf jajjabeessitu 'eenyu fa'i? _____
_____
3. Yemmuu jireenyi akka obonboolleetti ta'u, amantiin rakkina keessa tti akka cimnu (jabaannu) nu dandeessisa. Warra amantiin isaanii yeroo akkasii kana amantiikee jabeesse ilaal me.
4. Warra kaaniif hiruudhaaf jecha amantii' ati isa lola amantii isa gaarii lola irratti qabdu, Gooftaa keenya Yesuus kiristoosiin illee yoo ta'e hiruuf carrawwan ilaaladhu.

DALAGA KENNAME: Hojii Ergamootaa 28 dubbisi.

SHAAKALA:

1. Oddoola ttin sun _____ (lak. 1) Martinu gara qarqaraa tti nagaadhaan qaqqabani.
2. Waay'ee namoota oddoola (island) sanaa maaltu nuti himame (lak. 2)? _____
_____
3. Lakkoobsawwan 3-6 keessatti gochaan Phaawulos irra gahee (qaqabe) maal ture? _____
_____
4. Phophlii'os 'eenyu dha (lak.7), maal hojjete immoo? _____
_____

5. Yeroo Malaaxiyaa keessa turan tajaajilli Phaawulos maal ture (lakk. 8-9)? _____
_____
6. Baatii (Ji'a) sadii booda galaana'rra imala jalqabani. Waay'ee doonicha maal beekna (lak.11)? _____
_____
7. Seraakusi irra gara Reegiyos, Photiyoli adeemanii dhuma irratti _____
_____ gahan.
8. Imala isaa dheeraa fi ariifachiisa booda Phaawulosiin maaltu jajjabeesse (lak. 15)?
_____
9. Roomaa keessa tti haalli jireenyaa Phaawulos maal fakkaata? _____
_____

Kutaa 6

BARUMSA: Yeroo dheeraa booda Phaawulos Roomaa gah'e. Isaa fi hidhamtoota garbiroo dhaaf jeetiin ykn. akka bara qaroomina kanaa garbii'rra kan itti adeemanu geejjibni hinturre. Waay'een'saa araara warra cancalaan isa hidhani jala jira. Roomaa keessa jiraachuu isaaf akka basiisu carra isaaf kenne. Tuutni jalqaba kan inni walitti qabe geggeessitoota Yihudoota ture. kan inni 'eegale seena gama isaatiin jiru isaani tti himuudhaan ture. Inni maal isaani tti hime?

1. Lakkoobsa 17b: _____
2. Lakkoobsa 17c: _____
3. Lakkoobsa 18: _____
4. Lakkoobsa 19a: _____
5. Lakkoobsa 19b: _____

Phaawulos maaliif ani cancalan hidhameen jira jedhee dubbate (lak. 20)? _____
_____

Waay'ee abdiis Isra'eel inni Phaawulos dubbatu maal inni laata? 'Eera-qaxamura ilaali: Hojii Ergamootaa 26:6. Akkasumas Hojii Ergamootaa 23:6 fi HOE 24:15 ilaali. _____

Geggeessitoonni Yihudoota Phaawulosiin isa ilaalchisee Yihudaadha (Judea) irra quunamtti (communication) akka hinfudhane isatti himan, akkasumas _____ hin arganne, waay'ee keetiif waan hamaa kan hime _____ hin jiru (lak. 21). Yaa ta'u malee, waay'ee gartuu amantii kanaa (the way) akka dhaga'an fi inni waay'ee wanta kanaatiif maal akka jedhu dhagahuu akka barbaadanu ibsan. Kanaafuu, walga'i taa'uuf mijeeffatan.

SHAAKALA:

1. Phaawulos jaraaf ibsa maalii kenneef? _____
2. Phaawulos karaa Seeraa tiif Raajota waay'ee Yesuus jara amansiisuu dhaaf yaalii maalii (attamii) godhe? Akkasumas Hojii Ergamootaa 17:3 ilaali. _____
3. Bu'aan barsiisa isaa maal ture (lakk. 24-25)? _____
4. Akka lakkoobsawwan 26 fi 27 tti Hafuurri Qulqulluun karraa raajicha Isaayas 'uumata Yihudootatiin maal jedhe (Isaayas 6:9-10)? _____
  - a. Isin dhugaadhumaan _____ garuu gonkumaa _____
  - b. Isin dhugaadhumaan _____ garuu gonkumaa _____
  - c. _____ Saba kana _____
  - d. Akka isaan _____ tiin _____
  - e. Akkasumas _____ isaanii _____ jarri _____
  - f. Akka _____ hintaanetti _____ isaaniitiin _____,
  - g. Akkasumas _____ isaanitiin _____
  - h. Akkasumas _____ isaanittiin _____ fi
  - i. _____ Ani ammoo jara _____

5. Itti 'aansee 'kanaafuu' guddaatu dhufa. Phaawulos geggeessitoonni Yihudoota kun maal akka baranu barbaade (lak. 28)? _____

Inni akkas jedhee labse, "Egaa jarri ni gahu!" Warri ormaa ni dhagahu!

6. Waggaa lamman itti 'aanee jiru tti Phaawulos mana kireeffate keessa ture, akkasumas _____
_____ ilaaluu dhafan mara, _____
moottummaan _____ fi _____

_____ (lakk. 30-31).

YAADA CALAQISA: Macaafni Hojii Ergamoota ni xumurame. Dubbii keenya irratti, nuti gaaffilee hedduu waliin hafne. Hammeefamuun (himatamun'saa) gara mitti deebi'ee (attam ta'e) laata)? Mana hidhaa ti ba'eera laata? Warra Roomaatiin gaddhiifameer'aa laata? Roomaa keessa tti du'ee laata? Luqaas kana nu wajjini hirmaachuun akka waan ga'aa (barbaachiisa) ta'el tti lakkaa'uu dhiisuun isaa gamachiisaa dha. Tarii odoo Luqaas odeeffannoo (communication) kana Tii'oofilosiif hin ergin dura wanti hafe murto hinarganne ta'a (HOE 1:1). Tiioofilos namaa Ormaa kan ture dha. Inni nama Luqaas waay'ee'saa (Luq. 1: 1-4) fi Hojii Ergamoota keessa tti isaaf barreseedha. Luqaas wanti akka inni baru barbaade Wangeelli, Oduun Gaariin inni kan fayyinnaa inni karaa Yesuus kiristoos argatanu Yiudii haa ta'u warra Ormaa maraaf ta'uu'saa akka beekuuf dha. Inni (wangeelli) isaaf dha, jechuun Luqaasiif, abba qorichaatiif, akkasumas Tii'oofilosiif dha. Ati 'eenyu iyyuu yoo taate, siif dha akkasumas anaaf. Inni isa yakkamaaf akkasumas isa dhukubsata fi isa du'aa jiruuf dha. Yesuus tokkoon tokkoon namaa tiif dha! Mee hundumti keenya akka warra Ormaa taanee haa dhaggeeffannu! Mee nu martinu akka Phaawulos isaa ija jabina fi gufannaa malee moottummaa Waaqayyo ibsee fi waay'ee Gooftaa Yesuus kiristoos barsiisee haa taanu!

KADHANNAA: O Waaqayyo Gooftaa waaqaa fi lafaa, Ati guddaa fi dinqisiisaa gootee nu 'uumte (Faar 139:14). Ati kan ofii keetii nu godhachuudhaaf nu 'uumte, garuu cubbuun siin irraa nu fageessuuf nu lole. Yaa ta'u malee, jaalalli ati nuuf qabdu, dhaabatee jiraata. Jaalalli kee akka Ati Ilma kee Isa tokkicha Fayyina keenyaaf kennitu si tasiise (Yohannis 3:16-17). Jaalalli kee warra ati 'uumte jiddutti garaa garrummaa (adda addumma) hin goone (Roomaa: 10:12-13).

Ati namni hundinu (martinu) akka fayyuu fi gara Dhugaa beekuu tti akka dhufu barbaadu kee nu yaadachiftee jirta (1 ximotewos 2:3-6). Amma (egaa), Ati cuuphaadhaan karaa Hafuura Qulqulluu nu keessa jiraachuuf gara keenya dhufte. Inni isa karaa Yesuusiin kan keenya ta'e beekumsa jaalala keetiitiin keessa garaa (laphee) keenyaa ibse. Ati lubbuu keenyaaf jecha isa hamaa (xura'aa) sana irratti lola labsite, Mooa'taan (injjifatan) ammoo Yesuus keenya dha! Nuti eenyu akka taane hojii ittiin sii tti of agarsiifnu yoo qabaachu dhabaanne iyyuu, Moo'ich kee sun nu maraaf akka ta'e arguu (ilaalu) nu dendeesissi. Ani galata fi hoo'quba siif dhiyeessu akkan hin dhaabne adaraa. Ati siif ambasaaddara ta'uuf akka ati ana ergite fi ergaa araaraa natti kennuudhaan akka na ergite beekuudhaan akkan jiraadhu naaf haa ta'u (2 Qorontos 5:17, 20-21). Ani Karaa Isaa Waaqayyoof qajeela akkan ta'uuf jecha Ati isa cubbuu hinqabne anaaf jettee cubbuu Isa taasifte! _____

GOLOBA IRRATTI: Jaarrawwan mara keessa tti amantoonni amantii isaanii kan ibsachaa turan waan Ibsa Amantii Isa kan Ergamootaa jedhamuun dha. Jechooliin kun qu'aannaa keenya isa Macaafa Hojii Ergamoota jedhu ittiin golobuuf kan gitano fakkaata.

DHUGAA BA'UU ISA KAN ERGAMOOTA

Nan Amana, hundumaa kan danda’u Waaqayyo Abbaatti, ’uumaa waaqaa tiif lafaa tti.

Tokkicha ilma isaa Yesuus kiristoos Gooftaa keenyatti., kan ulfeeffame Hafuura Qulqulluudhaan, kan dhalate Maariyaam durba irraa, kan dhiphate, bara Philaaxos Pheexenichaatti, kan fannifames, kan du’es, kan awwaalames, si’oolitti kan gad bu’e, guyyaa sadaffaatti du’aa kan ka’e, gara waaqaattis kan ol ba’e, Hundumaa kan danda’u gara mirga Waaqayyo Abbaas kan ta’au, achiis kan deebi’u, warra jiranii fi warra du’anitti faraduudhaaf,

Nan amana Hafuura Qulqulluutti, Tokkicha Qulqullaa’aa Waldaa kiristiiyaanaa, Tokkummaa Qulqullootaas, Dhiifamu cubbuus, Du’aa ka’uu fooniis, Jireenya bara baraas, Ameen!

**XIINXALA KUTICHA
HAFUURA WAAQAYYOO,
HUMNA KEENYA**

HAFUURA WAAQAYYO, HUMNAKEENYA

XIIXALA

Baga gammaddan! Qu'aannaa isa Hafuura Waaqayyoo, Humna keenya jedhu golobdaniitu. Waldaa kiristiiyaanaa ishee jalqabaatiin walbartani jirtu, akkasumas Yerusaleem keessa tti akka isheen itti guddate, akka isheen Yihudaa, Samaariyaa, fi Roomaa keessatti haryataman baball'atte waliiniis. Amala waldaa kiristiiyaana ishee jalqabaa barataniittu, jechuun akka isaan waliiwajjin itti waaqeffatanu fi buddeena cabsasachu fi kadhannaa dhaan gamtoomanii akka waliin ta'a turan jechuu dha. Pheexros fi Phaawulos, warra utubaa waldaa turan fi warra akkakun lammanu, jechuun Yihudoota fi warra Ormaa bira wangeelaan gahan waliin akka firaa (maatii) taanee jirra. Pheexros akka nama Yerusaleem keessa tti waldaa kiristiiyaanaa gad faggeessee dhaabee tti fudhatama, akkasumas Phaawulos ammoo akka nama waldaa kiristiiyaanaatiin ergamee imala misiiyoonnummaa dheeraa hiriyoota isaa waliin adeemee tti fuddhatama. Akkasumas waldaan kiristiiyaanaa haryatamaan hagam garalaafina malee akka qoccolamte (nyakkeeffamte) fi warri akka Phaawulos, Barnaabas, fi Siilaas fakkaatan warri waldaalee kiristiiyaanaa hundeessuuf (dhaabuuf) dhama'anuu yeroo hedduu dhagaadhaan rukutaman, mana hidhaa tti galafaman, ni reebaman akkasuma illee du'a tti dabarfamanii kennaman. Yaa ta'u malee jabina fi goottumma waldaa kiristiiyaanaa ishee jalqabaa kan nuti arginu, yemmuu dhuga baatonni Yesuus kiristoos kun hawwiidhaan barsiisuuf gaarii (kurkurii) keessa seenanii fi yeroo bishaan keessa lixanii cuuphanu, akkasumas mana sagadaa keessatti amanamummaadhaan yemmuu lallabanu fi mana mana keessatti damaqinaan yemmuu isaan barsiisanu dha. Jarri amannannaa isaanii jabinaan jiraachaa, qalbii jijjiirachuun nama maraaf dhiifama cubbuu kenna jedhani amanuturan. Waaqayyo karaa Cuuphaa Hafuura Isaa jireenya namootaa keessatti dhangalaasee, akka baratoota (duukabuutota) Issaa ta'anuu fi addunyaadhaaf dhugabaatoota amanamoo akka ta'anuuuf human uffachiise

Hojiin Ergamoota kan inni saaqamu (’eevalu) humni Hafuuraan kan inni garaa namoota jijjiiru duuka buutota Yesuus taasiisuuf qofa odoo hin ta’in, garuu akkasumas lalalbdoota fi, dhugabaatota Isaa taasisuudhaaf. Lallabni wangeelaa waan amantoota warra hawwassummaa qulqullootatii, waldaa kiristiiyaana tti guddatan kan walitti fidee dha. Macaafa Hojii Ergamootaa keessa tti yemmuu Waaqayyo warra gar biro amantiittidhaan gara Yesuus tti fiduuf jecha karaa namootaa (namoota keessa goree) hojjetu argina. Hojiin Ergamootaa Seenaa guddina waldaa kiristiiyaanaa isa karaa dhiirri fi dhalaan dubbii Yesuusiif itti of kennanu ti. (Maateewos 28:19-20). Inni Ergama isa Guddaa isa nuti barsiisuu, cuuphuu, fi duuka buutota gochuuf akka ergamne nu yaadachiisu dha.

Amma siif yeroo xiinxala ti. Yaadadhu, kun qorumsa miti, carraa sii fi tarkaanfii kee imala dinqisiisaa kana keessa tti dhugoomsu qofa dha malee. Jechoolii Yesuus duuka buutota Isaatiin Yohannis 20:21 keessatti jedhe yaadadhu, “... Abbaan akkuma _____ , ani ammoo _____ . jedhe. Mee muxxannowwan waldaa kiristiiyaanaa ishee jalqabaa jechuun isa isheen affeerricha fudhatee ergama Isaa keessatti Waaqayyoon walitti hidhachuuf goote haa xiinxallu.

Hafurri Qulqulluun ’uumata Yesuusiin walittii qabsiisuuf ’eenyuun akka erge yaadadhu:

'Eera	'Eenyutu ergame? Seenich maal ture?	
Hojii Ergamootaa (HOE) 1:8		
HOE 2:1-13		
HOE 3:1-10		
HOE 6:1-7		
HOE 8:26-40		
HOE 9:1-19		
HOE 10		
HOE 13:1-3		
HOE 16		
HOE 23-26		
HOE 28:17-31		

Iddoon jireenya keenyaa 'eessa iyyuu haa ta'uu guyya mara amantii keenyaaf dhuga ba'umsa kennuuf carra qabna. Hojii Ergamoota keessa tti waay'ee haallawwan gara garaa hedduu isa duuka buutonni dhuga ba'umsa isaanii kennuuf carraa itti argatani fi isa dhugaa waay'ee

kiristoos, Mesihichaa, isa fanniffamee ture garuu isa jireenyaaf du'aa ka'e sanaa dhugaa beekanu mirkaneessan. Tokkoon tokkoon isaanii muuxxanno addaa ofii isaa ishee irraa wali hiran. Tokkoon tokkoon isaanii dhugaan ture maal akka ta'e dhugaa bahani. Tokkoon tokkoon isaanii Hafuura Waaqayyoo isa humnaan isaan keessatti hojjecha ture sanaan ija jabinaan mirkanneessani. Garuu isaan keessaa 'eenyu illee haasa'uuf kan hinqophoofne hinjiru. Isaan keessaa 'eenyu illee dhimma abdi isaan of keessaa qabanu tarii yaada qabanu yoo gaafataman sababa attamii akka kennanu kan mamu ykn. kan sodaadhaan gara booddee tti deebi'u tokko illee hinjru. Jarri walii hiruuf (warra kaaniif hiruuf) hawwa qabu turan. Jarri akka waliigalaa tti akka warra ergamanii tti jiraachaa turan, akkasumas waay'ee wantawwan argani fi dhagahanii dubbacha turan (HOE: 4:20). Pheexros amantoota warra haaraa akka _____ jajja beesse _____ ... (1 Phex 3:15).

Abdii at ofii keetii qabduu sababa laachuuudhaan dhuga ba'umsa kee barreessi. _____
_____
_____

KADHNNAA:

Ija jabina fi amanannaa isa akka ati Yesuus dhuga baatuu Isaa taatuuf si erge sana, fi Hafuura Qulqulluu Isaa, isa ol waaqa irraa ogummadhaan si hidhachiisee, fi dubbiwwan ati dubbatu fi jechoolii (dubbiwan) kana illee attamitti akka dubbatuuf beekumsa siif kenne (Mateewos 10:19-20), Waaqayyo Abbaan hedduu akka siif kennu tti gaafachuudhaan kadhanna kee barreessi, carrawwan hedduudhaan dhugabaatuu Isaa akka ta'atu tti, akkasumas wantawwan Hafuura Isaatiin barsiifamte fi baratte ija jabinaan akka dubbatuttis jechuudha. _____
_____
_____
_____

*Fe'iinsi (download) qu'anna Macaafa Qulqulluu Hidhata Qaxaamuraa dabalata kanfalti
male ni argamu.*

Marsaariitii tajaajilichaa daawwadhaa:

www. Crosscm. org.

Isin'rraa haa dhageenyu mee!

Admin @ cross cm. org: kanaan nu quunnamaa